

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai
ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre
6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tisztségviselői.
Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadó: Károlyi Gyula és OMGE. igazgatója.
Feladta szerkesztő: Maday Barna.
Társasági: Konkoly Thege Sándor dr.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 9.
Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
Külföldi kirendeltségek a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEL.

Ülésnapok a Közteleken.

1914. január 15. d. u. 4 órakor. Cukorrépa-
termesztők és gyárosok bizott-
ságának ülése.
" " 16. d. u. 4 órakor. Kukoricakiál-
lítást rendező-bizottság ülése.
" " 24. d. u. 4 órakor. Földművelési
és növénytermesztési szak-
osztály ülése.
" " 26. d. u. 4 órakor. Tenyészállat-
vásár rendező-bizottságának
ülése.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”
Földművelési és növénytermesztési szakosztályának

1914. évi január hó 24-én (szombat) d. u. 4
órákor a Közteleken tartandó ülésére.

Tárgyak:

Kaszáló-, rét- és legelőjavítás. (Előadó:
Dorner Béla, m. kir. gazdasági felügyelő.)
Budapest, 1914. január 12.

Desseoffy Aurél gróf s. k.,
szakosztályi elnök.

Felhívás.

Hazánk és Ausztria között a jövő évben meg-
kezdődnek a kiegyezési tárgyalások, a magyar
gazdatársadalomnak tehát még a folyó évben
meg kell állapodnia mindama követelésekre és
kívánalmakra nézve, amelyeket a kiegyezés meg-
ajjtásához fűzni és az új általános vámtarifában
ervényesíteni szükségesnek tart. Ennek tudatában
határozta el a Magyar Mezőgazdasági Vámpoliti-
kai Központ az ország különböző részeiben
nagyobbszabású vámpolitikai gazdagyalások ren-

dezését, hogy ezeken egyrészt módot és alkalmat
nyújtson a gazdaközönségnek is a küszöbön
álló vámpolitikai kérdésekben való megnyilat-
kozásra és állásfoglalásra, másrészt, hogy a
kormány és a közvélemény idejekorán és ille-
tékes helyről teljes tájékoztatást nyerjen a gazda-
társadalomnak jövő vámpolitikáinkat illető szük-
ségleteiről és kívánalmairól.

Az első és alapvető ilyen vámpolitikai gazda-
gyűlést a Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai
Központ kezdeményezésére az Országos Magyar
Gazdasági Egyesület úgyis mint a Gazdasági
Egyesületek Országos Szövetségének középonti
karöltve a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egy-
esülettel folyó évi február hó 3-án, közele d. e.
11/2 órákor rendezti Pozsonyban, a vármegye-
háza nagytermében.

A február hó 3-iki pozsonyi gazdagyalás tehát
a jelenleg időszerű vámpolitikai kérdésben való
állásfoglaláson kívül hivatva lesz kijelölni a
jövő vámpolitikájának mezőgazdasági szempont-
ból kívánatos irányelveit. Jelentőségét továbbá
még az a körülmény is fokozza, hogy a pozsonyi
gazdagyalásra vendégeink gyanánt meghívtak
és megjelenésüket kilátásba helyezték Auersperg
Károly herceg, Ehrenfels B. báró és hohenzolnemi
Simitsch Alfréd lovag vezetésével az osztrák
mezőgazdasági vámpolitikai központ és a bécsi
cs. kir. gazdasági egyesület nagyszámú kikül-
döttei, tehát kedvező alkalom kínálkozik a mag-
yar és osztrák gazdák összetartásának és rendit-
hetetlen vámpolitikai fegyverbarátságának ország-
világ előtt való megerősítésére.

Felhívom ennelfogva minden öntudatos, a jövő
vámpolitikai alakulásai iránt érdeklődő magyar
gazdatársamat, hogy hacsak ideje és módja van
rá, ne mulasztja el a pozsonyi gazdagyaláson
való személyes megjelenést vagy legalább vár-
megyei gazdasági egyesületének, szövetségének
az alkalomhoz méltó számú kiküldöttel való kép-
viseltetését. A gyűlés ideje úgy állapított meg,
hogy akár Budapest, akár Bécs felől a február
hó 3-án reggel induló vonatokat használhatják
a Pozsonyba utazó gazdák, akiknek az állomáson
való fogadásáról a Pozsonyvármegyei G. E. gon-
doskodik. A gyűlést 2 órákor a Magyar király

szállóban társasbéd követi, amelynek részvételi
díja terítésként — ital és fekete kávé beleértve —
8 (nyolc) korona.

Felkérem a pozsonyi vámpolitikai gyűlésen
megjelenni szándékozó t. gazdatársaimat, hogy
legkésőbb f. hó 31-ig az OMGE. vagy a Pozsony-
megyei G. E. titkári hivatalánál jelentkezni,
vagy ha a társasbédben résztvenni kívánnak,
egyidejűleg az ebédjegy árát is ugyanoda beku-
ldeni sziveskedjenek, hogy az előterjesztendő hatá-
rozati javaslat és részvételi jegyük címűre idejé-
ben kézbesíthető legyen. Aki Pozsonyban szállásra
tart igényt, ez ügyben ugyane határidőig a
Pozsonyvármegyei G. E. titkári hivatalához fordulhat.

Gazdatársi üdvözléssel
Bujanovics Sándor s. k.,
az OMGE. elnöke.

Agrár demagógia.

A „Világ” című napilap vezető cikket ír a
börkabátosokról, amint új ötletességgel az OMGE.
urait nevezi, akik „minden haladó szellemnek
és merészebb kezdeményezésnek született ellen-
ségei”. Elmondja, hogy az OMGE. a vidéki
fiókokat választási szervezkedésre hívta fel. Az
OMGE. ugyan nem bocsátott ki afféle felhívást,
Móricka tehát tévedett. Bizonyára a Magyar
Gazdaszövetséggel tévesztették össze az OMGE.-t
a „Világ” urai. No de csak nem kívánhatjuk
tőlük, hogy még ismerjék is a magyar társa-
dalomnak a gazdasági szervezetét. Ellenség — hát
ellenség, börcabátos — hát börcabátos: nekik
ennyi tudomány is tökéletesen elegendő. A lényeg
— szerintük — az, hogy a börcabátosok szervez-
kednek a választásokra és iparkodnak a parasz-
tokat is az agrárvámvédelem és egyéb reakciós
törekvések mögé terelni. A jelszó az, hogy föld-
művelő ország vagyunk; de arról bezzeg nem
lesz szó, mondja a „Világ” vesében gázoló
gunnyal, „hogy az ország lakosságának tul-

Az egyedüli biztos szer a szőlőmoly hernyójának kiirtására a
nikotinszulfát.

Tehát saját érdekében cselekszik minden szőlősgazda, ha idejében biz-
tosítja szükségletét. Ára egy üvegnek, mely 133 gramm, 100% nikotint
tartalmaz és elég 100 liter vízhez, 4 korona használati utasítással.

Kizárólagos beszer-
zési forrása a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 29. szám.

nyomó többsége az ország földjének elenyészően kisebb feléből él, mert az ország földjének nagyobbik felén a nagyurak és a papok osztakoznak. És arról sem lesz szó, hogy egészen más az érdekük a törpe- és kisbirtokosoknak, mint a nagyuraknak és hogy az a nagy vámvédelem, mely az ország fogyasztóit kiuzsorozza és a latifundios urakat meggazdagítja, a kisgazdát, a törpebirtokost éppen úgy sújtja, mint a nincsteleneket és a földtől teljesen elszakadt fogyasztókat. Így toporzékol a „Világ” a szocialisták által már régen legázolt közhelyeken. Mert a szocialista bujtogatóknak is az a két állítás az ütőkártyájuk: először, hogy a föld az uraké, másodsor, hogy a vámvédelem haszna is az uraké. Csakhogy a „Népszava” írói ügyesebbek az írásban is, az adatok furfangos kihasználásában is, a velük való vitatkozás olykor legalább a szellemi tornajáték izgalmait igéri. De mit mondjunk a „Világ”-nak; előlről kezdjük vele a tornarót, a közgazdasági ismeretek abécéjét?

Hiszen a birtokmegoszlás nem valami eldugott kérdés, birtokstatisztikánk, noha részben elévült, mégis tájékoztat afelől, hogy miként oszlik meg a föld a magángazdaságokban s ha valaki nem kurtakoreszmákban dolgozza a kedélyeket, hanem az intelligens emberek ezreinek ir, illő, hogy ismerje is ezt a statisztikát. Már pedig a birtokstatisztikából bárki kiderítheti, hogy a mezőgazdaságilag és kertileg művelt területekből a 150 holdon aluli kisbirtokokra 68.16% esik; a középbirtokokra 13.07%, az 1000 holdon felüli birtokokra pedig 18.77%. Egyszerűen nem igaz tehát, hogy a lakosság túlnyomó részének az ország földjéből a kisebbik rész jut, míg a föld nagyobb fele a papoké és a nagyuraké. Sőt tekintve az utolsó másfél évtized magyarországi parcellázási mozgalmait, melyeknek hatásáról új birtokstatisztikai felvétel még nem számol be, elmondhatjuk, hogy Magyarország ma holnap a törpe- és kisbirtokok hazája lesz, mert a nagyobb birtoktestek szétforgácsolódása szüntelenül folyik. S ha valamit felpanaszolni lehet, ez az, hogy a középbirtokok elporlódnak, ami ugy gazdasági, mint társadalmi és nemzeti szempontból hátrányos jelenség.

A szocialista írók csakis azzal a fogással tudják menteni látszat szerint fajvesztlésük őszinteségét, hogy a birtokmegoszlás kiszámításánál az erdősegeket és a nem termő területeket is tekintetbe veszik, már pedig az erdősegeket parcellázni s kis üzemekben fenntartani és kihasználni köztudomás szerint is képtelenség. Másik fogásuk pedig az, hogy nem veszik tekintetbe az osztatlan községi birtokokat, holott

ezek is a lakosság túlnyomó részének az érdekeit szolgálják. Mindent összevéve, ma már csak a javíthatlan tudatlanokat lehet megtéveszteni azzal a hazug siralommal, hogy a magyar föld a nagyuraké. Igazában az a helyzet, hogy a magyar mezőgazdaság több mint kétharmad részben a 150 holdon aluli kisgazdák kezén van.

Most térjünk át a vámpótitikára. Azt mondják, a vámvédelemből csak az uraknak van hasznuk. Ha ez igaz, akkor sok az ur ebben az országban. Mert a vámvédelem javára szól minden kisgazdának, aki többet termel, mint amennyit felél, tehát aki eladásra is termel. Már pedig egy kisgazda háztartása 15—20 métermázsa gabonánál többet fel nem él. Ezt a mennyiséget 3—4 hold föld megtermi; amit az ötödik, hatodik hold földön termel a kisgazda, az már piacra kerül. Így egy 20 holdas kisgazda körülbelül 50 métermázsa gabonát s ugyanannyi kukoricát vihet piacra; és jövedelme egyenesen attól függ, hogy milyen az ára ennek a terménynek. Minél jobban érvényesül a gabonavám, a kisgazdának annál inkább nő az előnye s javul a helyzete szemben a nagyobb birtokosokkal azért, mert a magas gabonár hasznát nem kell kiadnia magas munkabér alakjában, hiszen a kisgazda saját kézi erejével műveli a földjét és családján kívül csak igen csekély mértékben szorul kisegítő munkaeőre. Ezzel szemben a nagybirtokok kiadásának oroszlan-része napszámberékre s munkaköltségekre megy, minél fogva a nagybirtokok a terményárak drágaságát maguk is szenvedik visszahárítás alakjában, még pedig annál inkább, mennél több munkást foglalkoztatnak. A kisgazdának ilyen teherhámlója alig van, ezért bátran elmondhatjuk, hogy az ő vámszáma aránylag a legnagyobb. A jó állatáraknak pedig nemcsak a kisgazda, de a szellér és eselédnép is hasznát veszi, kivált fejlettebb kulturájú vidékeinken, ahol az állattenyésztés a földművelő nép legjelentékenyebb jövedelmi forrása. Könnyű megállapítani a statisztikából, hogy állatállományunk nagyobb része a kisembereké. Nem igaz tehát az az állítás sem, hogy az agrárvámvédelem csak a nagyurak javára szolgál. Ellenkezőleg. Az utolsó nehéz esztendő legkevésbé a kisbirtokosságot ingatták meg. Ez tudott terjeszkedni, izmosodni és gyűjteni a nagy válságok idején is, nyomatékos bizonyítékaul annak, hogy a védővámok nem uzorázták ki az erejét, mint a „Világ” urai hirdetik.

Olyan balga kisgazda nincs Magyarországon, aki elhinné, hogy jobbra fordul a sorsa, ha a külföldi versenyyel leverik a termények és az

állatok árát. Hát ugyan a „Világ” íróinak emelkedne-e a jövedelmük, ha olcsóbban fizetnék a kéziratukat? Lám pedig a kétszerkettő a gabonapiacra sem más, mint a redakcióban. Ne akarják hát a tisztelt esznehősök a gazdákat olcsó kenyérral és olcsó hússal boldogítani, hiszen tudhatnák a nagyságos urfiak, hogy Anglia mezőgazdasága is azért került a nagyitöke igája alá és azért vetette ki kebléből a kisembereket, mert feladta a mezőgazdaság vámvédelmét. Ellenben hányszor irigyltetik velünk a német mezőgazdaságot, mely pedig elől jár a hazai termelés szigorú védelmében s emellett hatalmasan fejlődik és ipara is virul. Miért akarják e két recept közül azzal gyógyítani a ma magyar kenteket, amely bevált példa szerint megnövesztette a plutokrácia és a szocializmus hatalmát, de teremtetett földnélküli Jánosokat? Szerencsére az efafta demagógia annyira átlátszó, hogy siket tudatlanság támogatása nélkül papirospusztításon kívül sem mire sem mehet.

By.

Mezőgazdasági Szemle.

(Gazdasági levelek.)

Téli fagyos álmát aluszsza a föld s a gazdának nincs sok mondani valója, levelezőink hallgatagsága ezuttal mégis feltűnő. Mindössze tizenegyen küldöttek rövid beszámolót s többen, akik életjelt adtak magukról, azt írják nekünk, hogy azért nem küldenek tudósítást, mert nem akarják magukat kitenni az önzetlen tevékenységük nyomán támadó nyilvános kritikának. Sokan rossz néven vették tehát a Somssich László gróf kifogásait és elkedvetlenedtek. Pedig bizonyára nem ez volt a célja Somssich grófnak, akit felszólalásában a legjobb indulat vezetett, mert mint tőle megtudtuk, ő sem rovatunk megszüntetését kívánta; felszólalásával azt akarta elérni, hogy ez a rovat minél szélesebb körök érdeklődését élgitse ki. Evégből kívánta az időjárásra és a termésbecslésre vonatkozó leírások rövidítését és kívánsága jól megokolható, mert hiszen a földművelésügyi miniszter részletes terméstudósításával szemben a mi terméstudósításaink csak szemelvények, de amazokkal nem kelhetnek versenyre. Eszébe sem jutott azonban Somssich grófnak kicsinyelni a levelezőink által közölt gyakorlati tapasztalatok értékét, melyeknek érdekességét különben néhány kedvezőtlen vélemény sem csökkenthetné. Félreértette tehát a felszólalást többek között Szűcs János intéző is, aki hozzánk intézett levelében igen helyesen azt fejtegeti, hogy a gyakorlati gazdálkodás kisebb részleteit és eszközeit nem szabad ki-

A Dobreceni Mezőgazdasági Gépgyár Részv.-Társ.

gyártmányai:

HAZAI DRILL

páros soru vetőgép.

HORTOBÁGY DRILL

páratlan soru vetőgép.

NAPOLEON DRILL

mütrágyaszórával kombinált vetőgép.

Ékek, boronák, szecskavágók, répvágók, kapálók, morzsolók, kukorica vetőgépek stb. kiváló minőségben, előnyös árak mellett.

Kérjen árjegyzéket.

...geeknek tekinteni, mert ezeknek a kicsiny-
ságnak a megismeréséből alakul ki a jó gazda.
Teljesen igaz van s még akkor is igaz
van, ha állításának százan ellentmondának.
Persze senki sem mond ellent, sőt ezt a
rovatot egyenesen azért nyitottuk, hogy alkalmat
adjunk a gyakorlati gazdáknak apró észleletek
és tapasztalatok közlésére, melyek olyanok, mint
a könyvnek a széljegyzetei. Könyvet nem írhat
mindenki, de igenis fűzhet megjegyzéseket a
mezőgazdasági ismeretek lapjainak a széleire.
És hogy rovatunknak ezek a jegyzetei igen érde-
kesek és hasznosak, ezt szakembereink egy-
hanguan elismerik. Ezért hát csak folytassák a
széljegyzéseket igen tisztelt munkatársaink azzal
a nyugodt öntudattal, hogy a tapasztalati okta-
tásnak igen nagyjelentőségű munkáját végzik.
Szemle rovatunk közlései már eddig is több
időszerű kérdésre felhívták az illetékesek figyeli-
mét s a jövőben ebben az irányban még többet
tehetünk. Mert ez a rovat lehet a gazdaközön-
ség panaszkönyve. Száz és száz megfigyelést
lehet itt közreadni a talajművelés, a gépek al-
kalmazása és az állattenyésztés és takarmányo-
zás köréből; ezernyi műveletről és fogásról,
amelyek gazdálkodás közben napról-napra fel-
bukkannak s amelyeket a tapasztalat folyton
javít és érlel. Mindaz az új tapasztalat, ami a
gazda előtt az időszerű munkálatok közben fel-
tárul, bőséges anyagot szolgáltat a gazdasági
leveleknek s ezeket valóságos élet jegyző-
könyvévé avathatja. Ilyen irányban kell haladni és
fejlődni. Szemle rovatunknak s meg is tudjuk ezt
csinálni munkatársainknak azzal a hatalmas
gárdájával, amilyennel a világ egyetlen más
gazdasági lapja sem dicsekedhetik. Csak arra
kérjük munkatársainkat, ne hagyják félbe az
egész ország gazdaközöniségének örömeire meg-
indított szép vállalkozást, küldjék be ezután is
leveleiket és írják meg azokat úgy, mintha hang-
osan gondolkoznának. Mi minden apró tapaszta-
lat értékét őszintén megbecsüljük s az a benső
vágyunk, hogy a gazdaközöniséggel eiszakithatlan
eszmei közösségben maradjunk, ennek pedig
éppen ez a rovat a legalkalmasabb eszköze.
A legközelebbi leveleket február hó 6. és 7. nap-
ján sziveskedjenek postára adni.

Pusztai-Dános (Pest m.), január 9.

Régóta nem volt ilyen hosszú és jó őszi, hogyha a gazda jól utánalátott, alig maradt szántatlan terület, környékünkben csak elvétve van szántani való tavaszra. Gazdaságunk határos Alberti-Irsa községgel, amelynek földjei nagyjórészt szántatlanok és nem azért, mert nem értek volna rá felszántani, hanem mert a legtöbben nem tudják még az őszi szántás előnyét. A vetések állása kielégítő, bár már három hét

óta olyan az időjárás, hogy hó nincs; éjjel fagyok vannak, nappal enged. Mindenfelé trágyáz-
nak, jök az utak, nincs felvágva, lehet jól rakni. A dohány sinitására nagyon rossz idő jár, száraz az idő, szelek fujnak, hozzá sem lehet nyulni, rögtön török, sok helyen nem lesz kész a kitűzött időre.

Kovács Lajos,
intéző.

Poroszló-Ráboly (Heves m.), jan. 9.

Amilyen mostoha volt az elmúlt gazdasági év egész viselkedésében, éppen olyan maradt elválásában is, a legnagyobb bizonytalanságban hagyva a gazdákat a remélhető terméseredményeket illetőleg. Nagyon hosszú vonalat bejártunk ma vármegyénkben is, míg szépen beállott buzavetésre találunk. Ellenben léptenyomon megakad tekintetünk egy-egy gyászosan feketélő és rögekkal bőven megáldott földterületen, ahol az elvetett mag vagy egyáltalán nincs kikelve, vagy csak nagyon hiányosan. A magnak 10-15%-a a kedvezőtlen nedvességi viszonyok következtében, a földben részben elromlott, megpenészedett, részben a nem kis mértékben fellépett egérözönlés martaléka lett. Sok mag csirában van, de hétszer girbe aláztatossággal várja a rög alatt a jó szerencsét, amikor az eltett napot majd a föld színére érve üdvözölheti.

Ha mindezekhez hozzászámítjuk a mai hótalan és hőmérsékleti viszonyaiban annyira ingadozó időjárást, reményünket a jó aratás iránt, egyedül az isteni gondviselésben kell látnunk, mely már annyiszor esodát művelt.

A tavasziak alá szánt földek előkészítési munkálataival nagy előnyben vannak azok, akik számolva a kor követelményeivel, valamely alakjában a gőzekekulatúrt gazdaságaikba bevezették. Mert noha a múlt év ertő is kedvezőtlen időjárása lényegesen megdrágítja a szántás költségeit, mégis meg vagyok róla győződve, hogy a terméseredményekben azok, már az idén, bőven meg fognak térülni. Mert nemcsak a földnek jól megművelésében rejlik ennek áldásos hatása, hanem abban is, hogy megkönnyebbitetvén általa a gazdaság ügymenete, minden munka a maga megkívánt idejében teljesíthető. Ami, hogy mit jelent, minden gyakorlati gazda előtt világos.

Vidékünkön a jószágállomány egészségi állapota kifogástalan. A teletelést a rossz vizes esztendő nagyon megnehezítette ugyan, de azért remélhető, hogy a jószágállomány megfelelő kondícióban fog újra mezt látni.

Az állatok nyomottak s e téren is nagy kelletlenség uralkodik. Szerencsés az a gazda, akit most nem szorítanak a körülményei, hogy jószágeladásokból fedezze kiadásait, mert valószínű, hogy a tavasz ébredésével ez is kedvezőbb lendületet vesz.

Szigethi György László,
egri főkapitányi intéző.

Tiszafüred (Heves m.), jan. 11.

A száraz hideg, fagyos éjszakák és a melegebb olvadás napok aggodalmassá teszik az amugy is gyenge és felette elkésett vetések állapotát.

Világszerte nagy havazásokról adnak hírt az újságok, de itt az Alföldön hótakaró nélkül telelnek a földek. Lehet, hogy mindezt a későbbi kedvezőbb időjárás helyre fogja hozni, de ezidőszerint bajok vannak és azt látja és tudja mindenki, aki mezőgazdasággal foglalkozik.

A készletek tavalyról teljesen elfogytak és csak szűken maradt meg az, ami a háztartáshoz kell és amit a cselédkonvenció igénybe vesz. Ennek két oka van. Elsősorban a tavalyi nagy esőzés alkalmatlanná tette a terményeket a beraktározásra, másodsorban pedig a pénzühiány játszott itt nagy szerepet, amely mintegy kényszerítő hatással volt a gazdára, hogy pénzzé tegye az eladóvá tehető összes értéket. Eszrevehető ez a gazdaság minden ágában, főleg azonban a jószágállomány csökkenésében, amely szemlélatomást apad. Persze, hogy ehhez hozzájárult még a takarmányhiány is, amit a pénztelenség még fokoz, amennyiben az abraktakar-
mány beszerzéséhez hiányzik a tőke.

Legbosszantóbb azonban az, hogy a gazda szorult helyzetével úgy a mézások, mint a hentesek, de különösen a kereskedők visszaélnek és hiába veszik potom árban a jószágot, ez sem a hus, sem a szalonnának az árban nem jut kifejezésre, amely tovább is méregdrága.

Nagy hiba, hogy ezen két főlelmi cikkre: husra és szalonnára nem tér át a „Hangya”! Nem kellene engednie a gazdaközöniségnek, hogy saját fogyasztási cikkei után a közvetítés adót szedjen.

Megesik, hogy a földbirtokos Budapesten lakik és otthon a hizómarhát eladta 80 fillérért elősúlyban és amikor ez onnan felkerül a fővárosba, akkor neki magának kell három-négy koronát adni egy kiló vesepecsenyéért. Így nem csoda, ha pusztul a magyar gazda, mikor véres verejtékkel dolgozik a termelésen és más szedi az epret az értékesítés körül! Gondoskodjék a gazdaközöniség fogyasztási vágóhidakról, ahol saját jószágát értékesítse a termelő. Mindjárt nem volna az a drágaságról szóló általános jankijáltás a Kárpátoktól az Adriáig és maga a gazda is jól járna.

Vesz Gáspár.

Pérezsnye (Sopron m.), jan. 11.

A december 16-án beköszöntött hideg időjárás igen tartósnak bizonyul, már majd egy hónapja, hogy az eke kiszorult, a december 29-én leesett 49 mm. hó még most is vastagon borítja a szántóföldeket. Az őszi vetések mind igen erőteljesen kerültek e vastag, bokán felül érő hótakaró alá s bár a december elején volt egy-néhány száraz fagy egy kissé megcsipkedte, mégis nyugodtban várjuk a kiteletést. Minden külső munkában erősen meglátszik a keletlen, oly borzasztó esőzésekkel járó ősz s a mostani tartós fagy káros hatása. Mindenben el vagyunk maradva. Az összes ugarolandó területnek 1/3 része még eke alá vár. Így vagyunk a trágyázással is. E vidék legnagyobb terhe a tengelyen való cukorrépaszállítás, mely munkánkban részint a tulságos sok esőzés, részint a környéken fellépett száj- és körömfájás hátráltatott. A sok esőzés annyira ellágyította a táblákat és dülő-

SVÁJCI TENYÉSZÁLLATKIVITELI TÁRSASÁG

Szorgonyos REPRODUKTOR VAS LAJOS ÉS BLOCH CHARLES Telefon: József 33-36.
BUDAPEST. BUDAPEST-COSSONAY (SVÁJC).

Központi iroda: BUDAPEST, IX., BORÁROS-TÉR 2. Kivitel telepek: COSSONAY és ROUGEMONT.

Letejő gazdaságok

szükségletének beszerzésére rendkívüli alkalom! Részletes felvilágosítással szivesen szolgálunk. Mindennemű tenyész- és haszonállat állandó behozatala. Legelőrendű referenciák.

utakat, hogy egy-egy megrakott szekér kihuzatásához 8—10 pár ökör volt szükséges, mikor pedig a beállott fagyokkal a szállítás könnyebb lett volna, a környéken fellépett száj- és körférfás bénított meg, amennyiben karácsonyig a lovas fogatokra voltunk utalva csak. Karácsony óta azonban teljes erővel foly a szállítás s a napokban fog befejezést nyerni. Remélhető természet körülbelül 150 q-ra tehető kat. holdanként. Mesterséges fűztelepünkön most vágjuk a vesszőt, igen sok benne a folyondár, gyengeközepes hozamra van kilátásunk.

Besenbek Alfonz,
urad. ellenőr.

Lesenceistvánd (Zala m.), jan. 10.

A Balaton nagyjában befagyott, minélfogva hozzáálhattunk a nád aratásához. A nád az idén bár minőségileg igen szép, helyenként igen ritka és így aránylag keveset ad. Ahol a szőlőhegyek megvédték a partot az erősebb fagytól, gyönyörű nád volt. A részes nádatarás, mely ellen tavaly ugyancsak e lap hasábjain szóltam fel, igen megjavult és ott, ahol máskor felében sem akarták a nádat learatni, ma harmadéért szivesen leverik, kevébe kötik és be is hordják a nádhelyekre.

Ököt ennek abban látom, hogy több éven át napszámokkal verettük le a nádat és azután az egész nádmennyiséget gyárosoknak adtuk el úgy, hogy nemcsak hogy rész nem jutott a polgárságnak, hanem még pénzért sem tudták házuk fedéséhez és javításához szükséges nádszükségletüket fedezni. Így aztán most már az ősz folyamán sorra jelentkeztek az atyafiak és könyörögtek, hogy harmados nádat kaphassanak. Egy hét lefolyása alatt mintegy 80 katasztrális holdnyi nádat arattunk le.

Kísérletet tettem aziránt is, éppen mivel oly aggasztó és az időjárás szeszélyeinek van kitéve a nád learathatása, hogy nem-e volna célszerűbb és sokkal olcsóbb csak minden második évben a nádat aratni; amikorkorra ugyanis sűrűbb lenne és egy költséggel két évi termést lehetne partra hozni. Ez irányban szerzett tapasztalataim azonban azt bizonyítják, hogy ha csak lehetséges, le kell a nádat minden évben tisztogatni, mert először is a már megérett előző évi nád igen törekeny és a szél, sőt madarak is könnyen eltördelik, másodsor az érett nád lehullott levelei és törött nád, azonkívül a felszaporodott nád közti csuho nem egykönnyen engedik befagyni a vizet, mintegy takarót képezvén és ritka évben van nálunk azután olyan hideg, hogy az így fődött vízterület is befagyjon és az learatható legyen. Megnehezíti, megdrágítja és minőségében rontja is a régi törött nád az új nádat és azt hiszem sarjadzó képessége is nagyobb, ha évente vágjuk le.

Mindezekből következik pedig, hogy nemcsak a nádat kell tisztára learatni, hanem meg kell tisztítani a közte levő csuhától, törmeléknádtól és torzsoktól is, mert ha a nádas tiszta, akkor kisebb fagyoktól is már annyira befagy, hogy aratható, mint az idén is, amikor az egész aratási 8 nap alatti csak egyszer volt 6 fok hideg.

Természetesen a tisztogatás sokba kerülne,

ha napszámában végeztetnők, miért is én kiadom felesbe, sőt néhol ingyen alom céljaira a már nekünk fölösleges területeket az e vidéken alomban igen megszorult polgároknak, kik a nádatarás után hozzááltnak a nádtorzsnak éles kapákkal való letisztogatásához és gyűjtéséhez is.

Próbáltam már folygyújtással is a nádas tisztogatását, ez azonban amellet, hogy nem is olyan hasznos, mint előbbi módszer, nagyon nehezen megy, mivel csak foltonként ég le. Mindazonáltal ahol az alom nem oly kapós, ajánlom, mert még mindig jóval olcsóbb, mint kézi erővel letakarítani.

Alva maradt nádat nagyobb mennyiségben csakis szélviharban lehet folygyújtani, még akkor is csak nehezen terjed a tűz tova és inkább csak foltokban ég le.

Mindezen dolgokat szem előtt tartva, megkönnyítheti és biztosabbá teheti az ember a nád learatását és a mai szép nádurak mellett igen kifizeti a gazda fáradságát az elérhető jövedelem.

Kraicsovits Ignác,
uradalmi intéző.

Tiszakisfalud (Borsod m.), jan. 9-én.

Az utolsó jelentés óta eltelt hosszabb időszakban az őszi vetések alig fejlődtek valamit, vagy legalább is a fejlődésnek minden látható jelet eltüntetve az egerek pusztító tömege. Azt a sivár képet, melyet vetéseink ebben az állapotban mutatnak, hébe-hóba eltakarja kis időre némi hólepel, pedig ennek állandósulása lenne az egyedüli csodaszor, mely a helyzetet javíthatna s már most reményi nyújthatna legalább egy csekélyke kárpótásra, az elmúlt évben özönével reánk zudult csapásokért, újból föllendítvén a magyar gazdasági életben a mezőgazdasági termelés érdekében való vállalkozási s munkakedvet, hasznosítva természetesen a közelmúlt veszedelmes idők okozta károsodásokon szerzett tapasztalatokat, melyek főképpen a változatos termelés és ezzel kapcsolatosan a talaj okszerű művelése mellett a műtrágyák helyes alkalmazásának kiterjesztése, továbbá az állattenyésztés és tartás nagyobb mérvű felkarolása nemcsak a közvetett, de közvetlen hasznaiért is s ezzel együtt a takarmánytermelésnek az eddiginél célirányosabb alapokra való fektetése, meg a legelőknél fontosságukhoz mért gondozása felé terelik figyelmünket, nem mulasztván el soha a szükséges munkaerő s egyéb erőforrások biztosítását és azoknak mindig a kellő pillanatban való kihasználását.

Németh Pál,
intéző.

Bertamajor (Borsod m.), jan. 8.

Hála a Mindenhatónak, hogy az a rettenetes 1913-as esztendő immár a múlté lett, de feledni nehéz, sőt szinte lehetetlen, hiszen az évvégi számadások keserű emlékezetünkbe tartják majd még ezt sokáig! Megdöbbenve kellett tapasztalni, hogy semmiért dolgoztunk egész óven át s nem-hogy megvolna a munkánk gyümölcse s az ugynevezett „vállalkozói nyereség”, avagy a „tőke kamata”, hanem csunyán ráfizettünk erre a rémes esztendőre.

A birtokosoztály, kivált az ugynevezett „középbirtokos” egyenesen a tönk szélén áll; látható,

szép vagyona dacára, a megélhetéssel küzd; ellene fordul ugyyszólván minden s kell, hogy a mai birtokpolitikai hitvallás mellett tönkremenjen teljesen.

A közigazgatási mostoha viszonyok, a cselédmunkás — és dohányos — válság, a nyersáru értékesítésének rendezetlen volta, a hatóságok indolenciája minden gazdasági kérdés iránt, a mezőgazdasági üzemi hitel szinte teljes hiánya, a gazdák szervezetének fogyatékosága, mind, mind csak a gazdákat nyomja a pusztulás tengerébe.

Csak egyetlen esetet tesztek szóvá jellemzésére annak, hogy mint „bánnak el” a vidéki ugynevezett „malomtrösztök” a gazda árujával. Egy és ugyanazon buzakészletnél november közepén a vidéki (miskolci) malom megbízottja utján „megállapítja”, hogy „dohos”, de ígér érte 17 koronát; két hét múlva újra megnézi, „megállapítja”, hogy igazán nem is volt dohos, ígér érte 17⁰⁰ K-t mint végső árt, ugyanezt a buzát végeredményben egy pesti komoly cég veszi meg 19⁶⁰ K.-ért.

Tehát ez a malomtröszt a vidéken ennél az egy tételnél is mázsánként 2⁶⁰ K.-t akart nyerni a gazda bőrére s ha a tulajdonosnak el kellett volna a termést adni, meg is nyerte volna. Így festenek a vidéki gabonapiacok.

A cseléd- és munkáviszonyok a lehető legmostohábbak, cselédet aranyért sem kapni, hónapok 60—70—80 koronáért állnak be nagy immel-ámmal, de kikötik, hogy csakis napfelkeltétől naplementig dolgoznak. Ha már lámpánál kellene valamit megeselekedni, azért külön fizetés jár.

Roppant nagy arányokat ölt e vidéken a *kiadótlóság*: a legerőteljesebb, a legmunkabíróbb munkások veszik nyakukba a tarisznyát s hagyják itt az országot és eltartásra szoruló családjukat. Pedig nem is volna szabad a hatóságoknak olyan egyéneknek utlevelet adni, aki családját itthon hagyott tagjainak megfelelő megélhetéséről nem gondoskodott. De ez figyelembe kevés faluban jó, az itthonmaradott „félözvegyeket” és „fél-arvákat” tartja a falu... a faluban legtöbb adót fizetők csoportja, a földjéhez kötött kis- közép- és nagybirtokosoztály. Egész megfordított a viszony, mint régente... régente az volt „földhöz kötött” jobbágy, akinek semmije sem volt, ma az a földhöz kötött és minden közterhet nyögve viselő jobbágy, akinek látható vagyona van.

Őszi munkákat, ha keveset is, de elvégeztük jó munkába, a tavaszok alá is sok meg van és jól szántva, általában a tavaszok nagyobb mennyiségben lesznek vetve, mint rendes körülmények között s így bő tavaszi termésmennyiségre lehet kilátásunk.

Igásjóság árai magasan állanak, egy pár jó járműkörért 1000—1200 K.-t is el lehet érni, lovak olcsóbbak, 600—700 koronáért egész jó igasló volt vehető a legutóbbi országos vásárokon.

Sertés ára meglehetősen, elősúlyban 90—100 fillér a félíg hizalt sertés ára.

Juhok, ridegmarha még ki-kijár az erdőkre és a viszonyokhoz képest jól is lakik az avarokon.

Tehenek ára lejjebb szállt, de biztosíték mellett még a marhakereskedők sem adnak el fejstehenet s így itt is sokszor csalódhatik a gazda. Az időjárás eddig elég kedvező, hótakaró is

CATERPILLAR

a minden talajon és minden időjárás mellett feltétlen munkaképes

ideális traktor

Holt Caterpillar Co. Vezérképviselője, Budapest, V., Hold-utca 15. szám.

volt hosszabb ideig, bár most anyhéra vált az idő, remélhetünk még egy kis telet.

Gallasy László,
földbirtokos.

Gerla (Békés m.), jan. 9.

Az itteni őszi szárazság miatt a vetés sokrészben megkészt, de a kedvező decemberi napok alkalmat adtak annak előbbhaladására. Az igazságot meg lehetett, csak hogy a nehéz száraz őszi szántások nyoma meglátszik rajtuk.

Napszámot a szültséghez képest lehet kapni. Környékbeli kisgazdák panaszkodnak az amerikai rendszerű tengerivetésre, de nem volt nehéz felfedezni ennek okát, mert az első lépés helytelen volt. Tudnunk kell, hogy ez korai vetést követel meg, jól elkészített megmunkált földet, de éppen az volt a baj, hogy ezeket a munkákat nagyon hiányosan végezheték. Hogy a jövő évre, illetve 1914. év vetést okoszerűen végezzék, tehetségem szerint utbaigazítottam őket és nekibátorodtak újra kísérletet tenni.

Szentpéteri István.

Fuztaperes (Bihar m.), jan. 10.

A november és december havi időjárást alig lehet egyébbel, mint a rendellenességgel jellemezni. A rendszeren csapadékos időjárás helyett állandó szárazság volt.

Őszi vetéseinket december hó közepén végeztük el, de ma sincs különbség az októberi és decemberi vetés között, valamennyi mind kikeletlen, a föld felszínén semmi látható, zöldvetésünk csakis a szeptember közepén vetetkekből van.

A cselédköltöztetés a hó elején megtörtént, de itt ki kell térnem olyan körülményre, amilyent hosszú gazdapályámon nem tapasztaltam, u. i. a múlt év végén költöztettem cselédeket a Zichy Géza-fele tetőtleni majorból, melyet Forrai J. bir haszonbérbe, ez alkalomból a vezető tiszt megtagadta, hogy fáradt és elfáztott lovaikat istállóba bekössék. Ugy vélem, hogy oly kölcsönös és a „noblesse oblige” elvével annyira kötelezett szivessége ez egyik gazdának a másikkal szemben, ha a körülmények ezt követelik, hogy ennek megtagadása mindegyesre szűkeblűségnek nevezhető. Kérem gazdatársaimat, hogy a jövőben minden ilyen esetet közzétenni sziveskedjenek.

Jószágaink elég jól telelnek és egészségesek. A dohánytermesztő gazdák panaszkodnak a sok hibás és romlott dohány miatt, melyet a múlt nyári hűvös és nedves időjárás okozott.

Munkás van elég, de dolog nem igen akad, pedig a nép a rossz termés és rossz szénaviszonyok miatt nagy szegénységben van, napibér 80—100 fillér.

Dely Imre,

prépostsági haszonbérő.

Temesfűzkút, jan. 11.

Elhallgatom, hogy az idő a hótakaró ellenére is száraz jellegű. Félős, hogy nem kapnak őszi vetéseink és mélyszántásaink elég elraktározandó nedvességet, hogy a 10—12 C° (fagy-pont alatti) hideg ellenére sem tudunk jeget hordani a verembe, mert nincs állott vizünk, folyónk még kevésbé, csak arról beszélnek, hogy egér még mindig van és így megismételtem legutóbbi kerésemét gazdatársaimhoz, hogy általuk esetleg már kipróbált módszerről írjanak lapunkba a mezei pocok irtását illetően.

Trágyahordás az egyetlen munka, ami végezhető, de hát arra is kell idő. Dohánysimítás, esomózás is lassan haladt, decemberben mindössze 17 munkanapon dolgoztunk, 7 ünneppnap volt és 7 nap a dohány száraz, ropogós volta miatt szüneteltünk. E hóban az eddigi 7 munka-

napból is csak három dolgoztunk, olyan törékenyek a levelek.

A vetéseken végre van 3—4 ujjnyi hó, ahol a viharzerű szelek el nem fújták. Takarmány van bőven, a vermelt csalamádét a szarvasmarha szivesen fogyasztja, körötépés vermet még nem bontottam ki. Sertések a hidegben kevés percentet javulnak, fiadzás 8¹/₂ malacátlaggal végbement, vész vagy egyéb ragály egyelőre nincs, de viszont a disznónak ára sincs. Így hát egyelőre a 14-es év sem jobb a 13-asnál.

Kornstein Ernő.

Harasztos (Torda-Aranyos m.), jan. 9.

10 centiméteres hóréteg borítja a földet. Husz évi praksizom alatt még csak egy esetre emlékszem, hogy januárban a hó alatt birtunk szántani. Végtelen betegé tette az elmúlt két keserves esős év a mi fekete agyagföldjeinket, mindent elkövetünk, hogy valahogy helyrehozhassuk. Erre legalkalmasabb az őszi szántás s azért is erőszakoljuk, amíg csak lehet, hogy minél több tábla legyen a téli fagy porlasztásának kitéve.

A földbérloknek az a része, melyről még a kolozsvári birtokpolitikai nagygyűlésen sem volt szó, holott a legveszedelmesebb eleme hazarészünknek (a romániai Marzinyánok) hatra-vakra szöknek meg bérletükből, éjnek idején távoznak, előzőleg mindent értékesítenek. A tulajdonos 4—5 nap mulva jön rá, hogy tanyája üres, a bérő már messze Romániában jár.

Kívánsiak vagyunk a várjuk, miként szereli fel Károlyi László gróf az ujonnan megvásárolt erdélyi uradalmait.

Elekes Árpád,
intéző.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület december 30-án tartotta az 1913. évben utolsó igazgató-választmányi ülést. Vádsárhelyi József elnökléte alatt, mely alkalommal Ipolyi-Keller Iván ügyvezető titkár és Kemény Szilárd titkár mint előadók előterjesztése alapján az egyesület jövő évi költségelirányzata 26.000 K. végösszeggel lett megállapítva. Ezenkívül tárgyalta az egyesület Elek község új helypénzdijszabályzatát, a cserebogár irtására vonatkozó abajjortanmegyei szabályrendeletet, a Magyar Gazdaszövetségnek az uszora elleni védekezésre vonatkozó felhívását és a gazdasági cselédek költözködési idejének a kérdését. Elhatározta továbbá az egyesület a m. kir. kereskedelmi muzeum felhívása folytán, hogy a kereskedelmi és iparkamarával karöltve a balkán viszonyokról Aradon, a tél folyamán szemléltető előadást fog rendezni.

A Bihar megyei Gazdasági Egyesület december hó 17-én Markovics Antal elnökléte alatt tartott ülése tudomásul vette a földművelési miniszter értesítését, hogy Diószegen állami barmince építését kezdi meg és elhatározta a választmány, hogy egyelőre várakozó álláspontot foglal el ezen tárgyban. Tudomásul vette, hogy a kirendeltség a vármegyében szervezendő gazdakörök normál alapszabályát megküldötte, az idő rövidségére való tekintettel azonban kimondotta, hogy azt a legközelebbi választmányi ülése fogja tárgyalás alá venni. Ipolyi-Keller Gyula a földművelésügyi miniszter nagyváradi kirendeltségének vezetője bejelentette a választmányának, hogy a kirendeltség az egyesülettel karöltve eddig 16 gazdakört szervezett és a tél folyamán 40-re öhajítja azt szaporítani. Papp Imre titkár jelentést tett, hogy az OMGE. felhívása értelmében az I. Országos Kucoricakiallításban be-

mutatandó megyei kollektív szervezési munkája mily módon vihető keresztül. Wertheimstein Alfréd indítványára elhatározta, hogy a hizott sertések eladási feltételeinek megváltoztatása tárgyában az OMGE.-t megkeresi. Papp Imre titkár előterjesztésében tudomásul vette, hogy 1914. évben kora tavasszal egy tenyészsertés-vásár és bikavásár lenne rendezendő. A kérdés tanulmányozására Wertheimstein Alfréd indítványára egy háromtagú bizottságot küldött ki a választmány, amely különösen azon kérdéssel fog foglalkozni, hogy a bikavásár Nagyváradon tartassék-e meg, vagy máshol? Az ülés végén Ipolyi-Keller Gyula a nagyváradi kirendeltség vezetője ismertette a kirendeltség működését és vázolta nagyvonalokban, hogy a kirendeltség a jövőre nézve mely programot állított fel. A választmány előadottakat tudomásul vette és a maga részéről a legmesszebbmenő erkölcsi támogatását helyezte kiállításba.

A Békésmegyei Gazdasági Egyesület december hó 22-én id. Vidovszky Károly korelnök elnökléte alatt tartotta meg őszi rendes közgyűlését a megye minden részéről megjelent nagyszámú gazdaközönség részvételével. Sályomi Lipót egyesületi titkár bemutatta az egyesület munkaprogramját, ugyszintén az 1914. évről szóló költségvetést, mely szerint az egyesület bevétele 19.294 korona 14 fillér, kiadása pedig 19.217 K. 50 fillért tesz ki. A közgyűlés a terjedelmes munkaprogramot, ugyszintén a költségvetést teljes egészében elfogadta.

A Hontmegyei Gazdasági Egyesület december hó 30-án tartotta Ivánka István elnökléte alatt a tagok élénk részvétele mellett évi rendes közgyűlést. Az elnökség 3 éves mandátuma lejárván Ivánka Istvánt elnöké, Bolgár János és Wilesek Vilmost alelnökké választotta újból a közgyűlés, köszönetet mondván nekik az eddigi lelkes működésükért. A választmány kisorsolt tagjai újból megválasztottak, új tag lett az elhalálozás folytán megüresedett helyen Ivánka Géza dr. Tisztújítás után az egyesületi titkár terjesztette elő az igazgató-választmányának mindenre kiterjedő gondos jelentését, melyet a közgyűlés meglegedéssel vett tudomásul. A számvizsgáló-bizottság tagjaiul Berkó István kir. tan. elnökléte alatt Hoffer Márton és Kinszky József tagokat választotta meg. Jövőévi programjába a tejelőverseny rendezését, az erdőki kihasználásának körültekintőbb módozatait, a cukorrépa-termesztőknek egyesületbe való tömörítését, melynél a Bars megyei Gazdasági Egyesülettel kíván karöltve eljárni, gazdakörök alakítását, az idegen nyelvűeknek az egyesülettel szorosabb kapcsolatba hozását vette fel még a jövőben teljesítendő feladatai közé. Megállapította a jövőévi költségvetést, az OMGE. által előírt alapon, eszerint kiadásokra 7854 K. lett előirányozva. Háziipari tanfolyamokra 1200 koronát, népies gazdasági előadásokra 700 koronát, tejelőversenyekre 200 koronát, állatdíjazásokra 2000 koronát, gazdakörök segélyezésére 200 koronát, faskolakezelők jutalmazására 80 koronát, állattenyésztési célokra 500 koronát irányzott elő az egyesület a saját jövedelméből a vármegyei és a földművelésügyi miniszter által adományozandó segélyből. Bars vármegyei kiküldötttel üdvözölve, az ottani egyesülettel karöltve kíván a cukorrépa-termesztők szövetségének megalakításában részt venni.

A Sopronmegyei Gazdasági Egyesület Rapprecht Olivér elnökléte alatt tartott igazgató-választmányi ülése megállapította az 1914. évi költségelirányzatot 29.205 korona bevételi és kiadási tétellel. Az egyesület kabalében levő 75 gazdakör részére közösen használható gépek kezelésére 1000 K., gazdaköri helyiség bérletének

SALVATOR

A hiváló bőr- és lithiumos gyógyfürdő, vese- és hólyagbajoknál, kővénnyél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és légzési szervek hurjánál kitűnő hatás. Termézetes vasmentes szavanyvíz. Kapható ásványvízkereskedés- és gyógyszerárúokban.

SCHULTES ÁGOST

Szalony-Láposi Salvatorfürdő Vállalat
BUDAPEST, V. BUDAÖRFŐ-MARKPART 4. SZ.

segítyeképpen 1500 K. szavaztatott meg. A földművelésügyi miniszter által nyújtott államsegélyvel 4 háziipari tanfolyamot rendez az egyesület, miután pedig népies gazdasági előadásokra államsegély nem adatott, az egyesület erre a célra 1500 koronát szavazott meg és elhatározta, hogy tanult gazdák részére is rendez Sopronban előadásokat. Elhatározta a választmány, hogy a *cserebogárvirtásnak* az abaujmegyeihez hasonló módon való végrehajtása céljából vármegyei szabályrendelettervezetet dolgoz ki. Véleményt adott a vármegye alispánjának az *egérvirtásról* szóló szabályrendelet és két község vásárhely-pénzszedési szabályrendelete tárgyában. Eber Ernő dr. tükár javaslatára elhatározta a választmány, hogy felterjesztést intéz az 1907. XX. t. c. azon rendelkezésének 1917-ben való megváltoztatása céljából, mely szerint az *Ausztriába irányuló vágoállatkivitelnél* a szomszédos községekre nézve megkivánt 40 napos vészmentességigazolása szükséges ne legyen. Ezen felterjesztés támogatására az egyesület a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségét és a Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központot is felkéri. Elhatározta a választmány, hogy a Balkán-államokkal szemben fennálló vámvédelemnek változatlan fenntartása érdekében felterjesztést intéz. Elhatározta továbbá, hogy az OMGE-től a Sopronban tartott I. ellenőrzőegyleti országos egyesületi értekezlet megbízásából intézkedést kér, mely szerint az országos állatkivitelre vonatkozó és vásáron az állatok tevelőképességének megítélésénél az ellenőrző egyesületi adatok legyenek mérveadók. Elhatározta végül, hogy az OMGE-hez átír a *cukorrépatermékek és a cukorgyárosok köztli viszony* szabályozása céljából, hogy a szükséges lépéseket tegye meg, illetőleg szükséges szervezetet igyekezzék létrehozni.

A Sárosmegyei Gazdasági Egyesület december hó 29-én igazgató-választmányi s ezt követőleg rendes őszi közgyűlést tartott, melyen a tagok szép számmal elestek meg. Az üléseken Piller Kálmán gazdasági egyesületi elnök elnökölt. Az igazgató-választmány örömmel vette tudomásul, hogy a földművelésügyi minisztérium pótlólag egy háziipari tanfolyamra mégis engedélyezett államsegélyt. Elhatározta az igazgató-választmány, hogy az egyesület *alapszabályait a GEOSz. alapszabályminta értelmében alakítja át* s az így módosított alapszabályokat elfogadás végett a tavaszi közgyűlés elé terjeszti. A szarvasmarhatenyésztésről alkotott s eddig érvényben volt vármegyei szabályrendeletet a körülmények tekintetbevételével módosítani javasolta. A *cserebogarak irtásáról* szóló vármegyei szabályrendelet a belügyminisztérium által jóváhagyatván, ennek értelmében az igazgató-választmány a tavasszal foganatosítandó irtási tervet kidolgozására bizottságot küldött ki. Az 1914. évi költségelőirányzatot 24,944 K. bevétellel és 22,176 K. kiadással az igazgató-választmány magáévé tette. Több folyó ügy elintézése után elnök az igazgató-választmányi ülést berekesztette. Az igazgató-választmányi ülést követően a közgyűlés elfogadta Lukovich Aladár gazdasági egyesületi tükár által előterjesztett munkaprogramot, ugyancsak a költségelőirányzatot. A közgyűlésen tükár indítványozta, hogy amennyiben az *időszaki munkások megfogadásának* ideje elérkezett, a vármegye birtokosai, kik időszaki munkásokat alkalmaznak, együttesen járjanak el és a gazdasági egyesület útján együttesen szerződöttet munkásokat alkalmazzanak. Hosszabb vita után egy bizottság bízott meg a munkásoknak közös beszerzésével. A gazdák nagyrésze még a közgyűlésen nagyszámu munkást jegyzett elő, kiket a bizottság fog szerződötteti.

A Szilágymegyei Gazdasági Egyesület 1913. évi december 22-én Zilahon tartotta őszi rendes közgyűlését, amelyen megállapította az 1914. évi munkatervet, ehhez képest a költségvetést 16,200 korona bevétellel és ugyanennyi kiadással. Elhatározta a közgyűlés, hogy az egyesületi közlöny a „Szilágysági Gazda” 1914-től kezdve havonként 1-szer fog csak megjelenni. Szarvasmarhadíjazások három helyen tartatnak. Díjakra a

földművelésügyi minisztériumtól 1500 K.-t kér az egyesület. *Bikavásárt* rendez kősbő megállapítandó időben Zilahon. A bikavásár rendezése és sikere érdekében tükáradozásért ifj. Bódi Kálmán grófnak a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet mondott. A gazdasági egyesületi tükárok vasuti szabad-, illetőleg kedvezményes jegye tárgyában a közgyűlés a földművelésügyi minisztériumhoz és az OMGE-hez feliratot intézett. A hízott sertések eladásánál uralkodó káros szokások megszüntetése céljából elhatározta, hogy az OMGE-t megkeresi, végül pedig a földművelésügyi minisztériumtól állami pénz építésére felkéri.

A Trencsénmegyei Gazdasági Egyesület december hó 24-én tartotta rendes évi közgyűlését és negyedévi igazgató-választmányi ülést. *Schlesinger Gyula dr. igazgató elnökölte* alatt. Az évi jelentést a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette s ennek kapcsán *Stern Henrik* indítványára intézkedni fog az egyesület, hogy tagjai kedvezményes feltételek mellett jó vétőmaghoz jussanak. A számvizsgáló-bizottság javaslata alapján jóváhagyattak az egyesületi számadások, amelyek szerint az egyesület vagyona 39,568 korona. Az egyesület folyó évi költségvetése 9500 korona összegben alapítottatott meg. A közgyűlés az alapszabályok módosítására *Sipeky Sándor* elnökölte alatt *Rudnay István, Lavolta József dr., Szilvay Gusztáv dr., Polyák István, ifj. Klein Henrik, Miskolczy István, Schlesinger Gyula dr. és Petrás Karoly* tagokból álló bizottságot küldött ki. A választmányi ülésen az egyesület a *mezőgazdasági termények vámvédelmének biztosítása és az állatgyógyászati állomány sértetlen fenntartása* mellett foglalt állást. Jóváhagyta *Schlesinger Gyula dr. igazgató* jelentését és számadásait az 1914. évi őszi svájei szarvasmarhabehozatalról. Elhatározta, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet és annak kötelekébe tartozó hitelszövetkezetek nagyobb állami támogatása érdekében a kormányhoz feliratot intéz.

IRODALOM.

Erdei magány és egyéb vadászattörténetek.

(József m. kir. herceg könyve. Kiadta az Athenaeum.)

Egy nagyon díszes külsejű és erre a külső diszre a tartalmával is méltán rászolgáló vas-kos könyv jelent meg a magyar könyvpiacón karácsonyra, telistele a valóságban és a költői érzésnek összhangzatos leírásával a nagy természetéről, valamint mindarról, amit egy izzó végig természetimádó tökéletes vadászember odakint, a természet világában, lát, érez s észrevesz: amiben gyönyörködik s amitől a lelkébe ihlet száll.

Enek a kedves, szép és értékes könyvnek az írója *József m. kir. herceg*, aki már születése óta teljesen a miénk, magyaroké, s aki arról a bensőséges érzésről, amely a magyar haza, a magyar föld, a magyar nép és általában minden iránt, ami magyar, öböne valóság-gal lódog: lépten-nyomon minden oly alkalommal megható tanúságot tesz, amikor gondolatainak, lelki lenyének, benső világának, merengéseinek s hangulatainak, vágyainak és ábrándjainak a gazdságába és gyöngéd tükáiba enged bepillantást.

Az a kitüntető szerenése ért, hogy József királyi hercegünk könyvéhez en is hhattam előszót. Ami vallomást abban tettem, most is csak azzal kezdem, hogy: elfoglaltá bsz magyar érzésem, amikor olvasom, hogyan szól „magyar testvéreim” és hogyan beszél rólek az a férfi, aki szinte a trómg felelő magússágban lát mündent úgy ezen a mi megszentelt magyar földünkön, ahogy ő erről, az írásában is, vallomást ad.

Elfoglaltságom nem a könyv iránt van, hanem az ember iránt s az emberen is az iránt a kivételes lény iránt, akinek az egyénisége, érzés világa, hensejéből feltörő hívallása, egész ölete folyása, hozzánk magyarokhoz való hajlandó-

sága, mind azért érdekes annyira, mert egyben legnagyobb értékünk is lehet: hisz akit minden lelki tulajdonsága révén annyira a magunkénak vallhatunk, az a magyar királynak vérbeli közel rokona, egy teliver Habsburg.

Egy Habsburg, aki annyira a miénk, amennyire csak azok lehetnek, akik vérbeli magyarok. Es József királyi hercegünk magát csak ugyan ennek is vallja minden szavával, minden betűjével, amikor benső hovátartozandóságáról bármilyen nyilatkozatot ad. Magyar volt az édesapja is a szívével s lelkével; de még talán a hűres, nevezetes Palatinus Jóskánál is közelebb érezhetjük a magyar géniuszhoz az ő édes fia, a mai József főherceget, aki imágyen áradozik a magyar föld iránt érzett szerelmében gyönyörű könyve lapjain:

„Hej, de szép is vagy te kedves, öreg Alföld, ahol a szemem rajfad tul az örökkévalóságba tekint; szeretlek elmondhatatlanul, szeretlek jó népeddel együtt, hisz gyermekkorom óta esznye nem valál őszinte nyíltságoddal. Innét a magasból” üdvözöl szerető legigazibb híved s kívánja rád a Mindenható legbővebb áldását. A szegényes tavoli kis tanya ablakából mily ragyogóan tekint rám az innét már nem is látható nap, amelyet felbök takarnak itt; szembe néz, mint az Alföld derék lakója. Piényke tanya, szegényes ablakod mily messze küldi hozzám ez aranyos sugarat s vonzza magához tekintetem. Gondolataim oda szállnak, mily szép lehet ott lakni még szegénységben is. Bár cserélhetnék gazdáddal. A világ zajos életétől zaklatott lelkem vágyódik magányodba. Kik laknak ott? Jó magyar testvéreim, im e sugárra bízom üdvözetemet, vidd el nekik a távol ismeretlenből egy hön dobogó szívből. Vagy bin te aranyos sugarka hozod ugyanezt felém? Akkor légy ezerszer üdvözölve. Amott, hová révedező tekintetem fordul, a Rettyezát kecses csuca felbök fölé nyulva, az alkonyárban izzó tűndér képevel hüvöl el. De tekintetben csak visszatér a magyar Alföldre, a világ e legszebb tájára.”

Igy ír a Magyar-Alföldről a mi királyi hercegünk, s amit kiemel és hangsúlyoz, az annak az annyira szépnék látott Alföldnek a magyarsága. Az ő magyar érzésén keresztül látszik minden olyannak, hogy végül az egyhangu alföldi rónaságot a világ legszebb tájának érzi — vallja. Es ez nem lehet másképpen, csak úgy, ha lelkében végig visszhangzik ennek az ezer év óta itt élő nemzetnek egész multja, minden szép és nagy történelmi emlékeinkkel egyben és megszentelt hagyományaink palinájába burkolódzva.

Magyar ember nem olvashatja ezeket a magyar vallomásokat édes meghatottság nélkül. A rólunk szóló meleg és átértelt magasztalásban, amivel József királyi hercegünk szinte elfogyhatatlanul készséges, anyyi a bensőséges hit, a hozzánk való nagy hajlandóság, a testvérség érzete, hogy mindent új meg új képek és szófestések keretében olvassán, valami igen nagy jót, valami rég sóvárgottat érzünk, szinte a könnybelábasztó öröm érzetét.

Csoda-e, hogy ily melegség viszonzásra kész? Lehet-e másképpen, minthogy aki minket így ölel meg, azt mink egész nemzeti lelkünkkel ölelvén vissza, szorítsuk magunkhoz?

Ez szól az embernek, aki, ha Afrika vadonjait járja is, Magyarországra gondol, amikor haza gondol; aki vágyva vágyik haza, mihozzánk, mindenünnen; aki csodálatosan gyöngéd és nemes lélek mint ember, mindenképpen, mert a szeretet, a vonzódás, az eszmények után sóvárgás és azok tisztetele, megbecsülése, legszentebb ápolása, csakúgy buzog belőle akkor is, amikor a családjáról, az ő mindeneről emlékezik meg eltűnődése közben s akkor is, amikor bárhova esik a szeme ezen a magyar földön, rögtön anyyi szepet, anyyi költőt, anyyi hűbájosat lát és érez rajta, hogy attól maga is igazi költővé válik s a lelkéből fakadt érzéseket s gondolatokat számtalanszor

* Gyrahóde egyik magaslatra Arad megyében.

segélyeképpen 1500 K. szavaztatott meg. A földművelésügyi miniszter által nyújtott államsegélyvel 4 háziipari tanfolyamot rendez az egyesület, miután pedig népies gazdasági előadásokra államsegély nem adott, az egyesület erre a célra 1500 koronát szavazott meg és elhatározta, hogy tanult gazdák részére is rendez Sopronban előadásokat. Elhatározta a választmány, hogy a cserébgazdálkodásnak az abaujmegeihez hasonló módon való végrehajtása céljából vármegyei szabályrendelettervezetet dolgoz ki. Véleményt adott a vármegye elispánjának az *egérirtésről* szóló szabályrendelet és két község vásárhelypénzszedési szabályrendelete tárgyában. Eber Ernő dr. tükár javaslatára elhatározta a választmány, hogy felterjesztést intéz az 1907. XX. t. c. azon rendelkezésének 1917-ben való megváltoztatása céljából, mely szerint az *Ausztriába irányuló vágoállatkivitel* a szomszédos községekre nézve megkivánt 40 napos vérszentesítés igazolása szükséges ne legyen. Ezen felterjesztés támogatására az egyesület a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségét és a Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központot is felkéri. Elhatározta a választmány, hogy a Balkán-államokkal szemben fennálló vámvédelemnek változatlan fenntartása érdekében felterjesztést intéz. Elhatározta továbbá, hogy az OMGE-től a Sopronban tartott I. ellenőrzőegyleti országos egyesületi értekezlet megbízásából intézkedést kér, mely szerint az országos alátámasztásokon és vásáron az *állatok tejlöképességének megítélésénél* az ellenőrző egyesületi adatok legyenek mérvadók. Elhatározta végül, hogy az OMGE-hez átír a *cukorrépatermékek és a cukorgyárak közti viszony* szabályozása céljából, hogy a szükséges lépéseket tegye meg, illetőleg szükséges szervezetet igyekezzék létrehozni.

A Sárosmegyei Gazdasági Egyesület december hó 29-én igazgató-választmányi s ezt követőleg rendes őszi közgyűlést tartott, melyen a tagok szép számmal jelentek meg. Az üléseken Piller Kálmán gazdasági egyesületi elnök elnökölt. Az igazgató-választmány örömmel vette tudomásul, hogy a földművelésügyi minisztérium pótlólag egy háziipari tanfolyamra mégis engedélyezett államsegélyt. Elhatározta az igazgató-választmány, hogy az egyesület *alapszabályait* a GEOSz. alapszabályminta *értelmében alakítja át* s az így módosított alapszabályokat elfogadás végett a tavaszi közgyűlés elé terjeszt. A szarvasmarhatenyésztésről alkotott s eddig érvényben volt vármegyei szabályrendeletet a körülmények tekintetbevételével módosítani javasolta. A *cserébgazdálkodásról* szóló vármegyei szabályrendelet a belügyminisztérium által jóváhagyatván, ennek értelmében az igazgató-választmány a tavasszal fogantatandó irtási tervet kidolgozására bizottságot küldött ki. Az 1914. évi költségelirányzatot 24,944 K. bevétellel és 22,176 K. kiadással az igazgató-választmány magáévá tette. Több folyó ügy elintézése után elnök az igazgató-választmányi ülést berekesztette. Az igazgató-választmányi ülést követően a közgyűlés elfogadta *Lukovich Aladár* gazdasági egyesületi tükár által előterjesztett munkaprogramot, ugyszintén a költségelirányzatot. A közgyűlésen tükár indítványozta, hogy amennyiben az *időszaki munkások megfogadásának* ideje elérkezett, a vármegye birtokosai, kik időszaki munkásokat alkalmaznak, együttesen járjanak el és a gazdasági egyesület útján együttesen szerződötteti munkásokat alkalmazzanak. Hosszabb vita után egy bizottság bízott meg a munkásoknak közös beszerzésével. A gazdák nagyrésze még a közgyűlésen nagyszámu munkást jegyzett elő, kiket a bizottság fog szerződötteti.

A Szilágymegyei Gazdasági Egyesület 1913. évi december 22-én Zilahon tartotta őszi rendes közgyűlést, amelyen megállapította az 1914. évi munkatervet, ehhez képest a költségvetést 16,200 korona bevétellel és ugyanennyi kiadással. Elhatározta a közgyűlés, hogy az egyesületi közlöny a „Szilágysági Gazda” 1914-től kezdve havonként 1-szer fog csak megjelenni. Szarvasmarhadíjazások három helyen tartatnak. Díjakra a

földművelésügyi miniszteről 1500 K.-t kér az egyesület. *Bikavásárt* rendez később megállapítandó időben Zilahon. A *bikavásár* rendezése és sikere érdekében tett fáradozásáért ifj. *Bild Kálmán* grófnak a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet mondott. A gazdasági egyesületi tükárok vasuti szabály-illetőleg kedvezményes jegye tárgyában a közgyűlés a földművelésügyi minisztériumhoz és az OMGE-hez feliratot intézett. A hizott sertések eladásánál uralkodó káros szokások megszüntetése céljából elhatározta, hogy az OMGE-t megkeresi, végül pedig a földművelésügyi minisztert állami pénz építésére felkéri.

A Trencsenmegyei Gazdasági Egyesület december hó 24-én tartotta rendes évi közgyűlést és negyedévi igazgató-választmányi ülést *Schlesinger Gyula* dr. igazgató elnökölte alatt. Az évi jelentést a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette s ennek kapcsán *Stern Henrik* indítványára intézkedni fog az egyesület, hogy tagjai kedvezményes feltételek mellett jó vetőmaghoz jussanak. A számvizsgáló-bizottság javaslata alapján jóváhagyólag az egyesületi számadások, amelyek szerint az egyesület vagyona 39,588 korona. Az egyesület folyó évi költségvetése 9500 korona üszegben állapított meg. A közgyűlés az alapszabályok módosítására *Sipeky Sándor* elnökölte alatt *Rudnay István*, *Lavotta József* dr., *Szilágyi Gusztáv* dr., *Polyák István*, ifj. *Klein Henrik*, *Miskolczy István*, *Schlesinger Gyula* dr. és *Petrás Karoly* tagokból álló bizottságot küldött ki. A választmányi ülése az egyesület *a mezőgazdasági termények vámvédelmének biztosítása és az állategészségügy általom sértetlen fenntartása* mellett foglalt állást. Jóváhagyta *Schlesinger Gyula* dr. igazgató jelentését és számadását az 1914. évi őszi svájci szarvasmarhabehozatalról. Elhatározta, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet és annak kötelekébe tartozó hitelszövetkezetek nagyobb állami támogatása érdekében a kormányhoz feliratot intéz.

IRODALOM.

Erdei magány és egyéb vadásztörténetek.

(József m. kir. herceg könyve, Kiadta az Athenaeum.)

Egy nagyon díszes külsejű és erre a külső díszre a tartalmával is méltán rászolgáló vas-könyv jelent meg a magyar könyvpiacra karácsonyra, testtele a valóságnak és a költői érzésnek összhangzatos leírásával a nagy természetéről, valamint minifarról, amit egy izzig vérig természetimádó tökéletes vadászember odakint, a természet világában, lát, érez s észrevesz: amiben gyönyörködik s amitől a lelkebe ihlet száll.

Ennek a kedves, szép és értékes könyvnek az írója *József m. kir. herceg*, aki már születése óta teljesen a miénk, *magyaroké*: s aki arról a bensőséges érzésről, amely a magyar haza, a magyar föld, a magyar nép és általában minden iránt, ami *magyar*, őbenne valóság-gal lobog: lépten-nyomon minden oly alkalommal megható tapintást tesz, amikor gondolatainak, lelki lenyének, benső világának, merengéseinek s hangulatainak, vágyainak és ábrándjainak a gazdságába és gyöngéd tükáiba enged bepillantást.

Az a kifünetető szerencse ért, hogy József királyi hercegünk könyvéhez én irhattam előszót. Ami vallomást abban tettem, most is csak azzal kezdem, hogy: elfogulttá tesz magyar érzésem, amikor olvasom, hogyan szól „*magyar testvéreimhez*” és hogyan beszél róla az a férfi, aki szinte a trónig felérő magasságban lát mindent úgy ezen a mi megszentelt magyar földünkön, ahogy ő erről, az írásában is, vallomást ad.

Elfogultságom nem a könyv iránt van, hanem az ember iránt s az emberben is aziránt a kivételes lény iránt, akinek az egyénisége, érzés világa, hensejéből feltörő hitvallása, egész élete folyása, hozzánk magyarokhoz való hajlandó-

sága, mind azért érdekes annyira, mert egyben legnagyobb értékünk is lehet: hisz akit minden lelki tulajdonsága révén annyira a magunkénak vallhatunk, az a *magyar királynak* vérteli közel rokona, egy telivér Habsburg.

Egy Habsburg, aki annyira a miénk, amennyire csak azok lehetnek, akik vérbeli magyarok. És József királyi hercegünk magát csakugyan ennek is vallja minden szavával, minden belüjével, amikor benső hovátartozandóságáról bármemü nyilatkozatot ad. Magyar volt az edesapja is a szívével s lelkevel; de még talán a hires, nevezetes *Patianus Jóska*nál is közelebb érezhetjük a magyar géniuszhoz az ő edes fiát, a mai József főherceget, aki imigyen áradozik a magyar föld iránt érzett szerelmében gyönyörű könyve lapjain:

„Hej, de szép is vagy te kedves, öreg Alföld, ahol a szemem rajtad tud az örökkévalóságba tekint; szereltek elmondhatatlanul, szereltek jó népeddel együtt, hisz gyermekkorom óta eszményem valál őszinte nyíltságoddal. Innét a magashól”) üdrözöl szerető legigazibb híved s kívánja rád a Mindenható legbővebb áldását. A szegényes tavoli kis tanya ablakából mily ragyogóan tekint rám az innét már nem is látható nap, amelyet felhők takarnak itt: szembe néz, mint az Alföld derek lakója. *Picinyke tanya*, szegényes ablakod mily messze küldi hozzám ez aranyos sugarat s vonzza magához tekintetem. Gondolataim oda szállnak, mily szép lehet ott lakni még szegénységben is. Bár cserélhetnék gazdádval. A világ zajos életétől zaklatott lelkem vágyódik magányodba. Kik laknak ott? Jó magyar testvéreim, im e sugárra bízom üdvözetemet, vidd el nekik a távol ismeretlenből egy hön dobogó szívből. Vagy tin te aranyos sugárka hozod ugyanezt felem? Akkor légy ezerszer üdvözölve. Amott, hová révedező tekintetem fordul, a Retyezát kezes csúcsa felhők fölé nyulva, az alkonyárban izzó tűndér képével hívól el. De tekintetben csak visszatér a magyar Alföldre, a világ e legszebb tájára.”

Igy ír a Magyar-Alföldről a mi királyi hercegünk, s amit kiemel és hangsúlyoz, az annak az annyira szépek látott Alföldnek a magarsága. Az ő magyar érzésén keresztül látszik minden olyanak, hogy végül az egyhangu alföldi rónaságot a világ legszebb tájának érzi — valja, his ez nem lehet másképpen, csak úgy, ha lelkében végig visszhangzik ennek az ezer év óta itt élő nemzetnek egész multja, minden szép és nagy történelmi emlékeinkkel egyben és megszentelt hagyományaink palinájába burkolódnva.

Magyar ember nem olvashatja ezeket a magyar vallomásokat edes meghatottság nélkül. A rónuk szülő meleg és átértett magasztalásban, amivel József királyi hercegünk szinte elfogyhatatlanul készleges, annyi a bensőséges hit, a hozzánk való nagy hajlandóság, a testvérség érzete, hogy mindezt új meg új képek és szöföftések keretében olvasván, valami igen nagy jót, valami rég sóvárgottat érzünk, szinte a könnyelábbasztó öröm érzetéig.

Csoda-e, hogy ily melegség viszonzásra kész? Lehet-e másképpen, minthogy aki minket így ölel meg, azt mink egész nemzeti lelkünkkel ölelvén vissza, szorítsuk magunkhoz?

Ez szól az embernek, aki, ha Afrika vadonjait járja is, Magyarországra gondol, amikor *haza* gondol; aki vágyva vágyik haza, *mihozott* is, mindenünnen; aki csodálatosan gyöngéd és nemes lélek mint ember, mindenképpen, mert a szeretet, a vonzódás, az eszmények után sóvárgás és azok tisztelete, megbecsülése, legszentebb ápolása, csakugy buzog belőle akkor is, amikor a családjáról, az ő *mindenéről* emlékszik meg, eltűnődése közben s akkor is, amikor bárhová esik a szemeezen a magyar földön, rögtön annyi szöpet, annyi költőt, annyi búhajosát lát és érez rajta, hogy attól maga is igazi költővé válik s a lelkéből lakadt érzéseket s gondolatokat számtalanszor

*) Gurahóde egyik magaslat a Arad megyében.

meglepően gyönyörködtető írói készséggel veti papírosra.

E sorok írója maga is immár egy hosszú életen keresztül igyekezett ellesni a természet szivedobbanását és boldog volt, ha egy-egy új érzésárnyalatot, új hangulatot, új megértést és észrevevést birt magába szívni abból a végtelen gazdagságból, amivel a természet mindenkit megkínál, aki méltó rajongással fordul hozzá és ime, vallomást kell most tennie a régi tollforogtónak arról, hogy az *Erdei magány* sok részletét olvasta esodálkozva és lelkesedve, új meg új színeket sejtve meg a fenséges író tollecsetje nyomán és mi tagadás: irigyen gondolva az isteni órákra, amelyeket a fenséges vadászur *mint megfigyelő* élvezett az ő remek világában, de tán még irigyebben azokért az érzésekkért, amelyekkel úgy esordultig telt szívelelke, hogy igazi költővé kellett válnia általok, tele az elragadtatót látások bűbájosságával s akárhányszor csak a legjobbak lelkében megnyilvánuló szent naivságokkal is.

Hogy mi van minden az *Erdei magányban*, azt én *ebből* a szempontból értékelem elsősorban. Egy végtelenül jó és nemes ember hitvallása, egy lelke van benne, de olyan embere, akiből mifelénk, magyarok felé, a testvériség áldott érzése is árad egyszersmind. Egy emberé, akiből úgy férfias, tiszta, nyílt egyéniségét, mint a társadalmi magaslapon elhelyezkedését nézve is, minél többet kérhetünk az istentől magunknak.

És másodsorban benne van az *Erdei magányban* a tökéletes vadásznak egész mindensége. Benne van a mester, sőt a *nagymester—Nimródfi*, akit én már csak élvezni, bámulni és követni tudhatok, bírálni nem. Hisz mint vadász kétségtelenül ő az első ma ebben az országban, azzá tette igazi *vadászvére*, minden *vadászkorrektsége*, tökéletes *vadásztudásai*, rendkívüli és szinte példátlan *vadászgyakorlata*. Ezek együttvére és az ő alkalmával a vadász-készültsége folytonos megtartására és gyarapítására, bizony versenyen kívül az *előnek* teszik meg a magyar vadászok közt a mi József királyi hercegünket, akinek az alaposágáról hadd mondjak el egy jellemző adatot.

Valamikor igazgató-tanárságot vállalt a Ludovika Akadémia törzstiszti tanfolyamában és valami nehéz tárgyat ő maga tanított, de folyvást érdeklődött minden tantárgybeli eredmény iránt, úgy hogy a törzstiszteljöltel szinte kétségbeestek a sok komoly tanulás miatt, amivel magukat különösen azért kellett úgy e foglalniok, mert hisz József királyi herceg előtt mindegyik meg akarta állani a sarat. Egyike az: akkori törzstiszteljölteknek maga mondta nekem, hogy: „kérem, tudott ő (a királyi herceg) *mindent*: nem volt olyan tantárgy, amely a kis újjában ne lett volna, muszáj volt tanulnunk *őnek*.”

Aki ilyen az ő komoly hivatásában, az átvizsi lényé értékeit azokra a szórakozásaira is, amelyekhez szintén kell tudás és készlettség. És József királyi herceg, aki évekkal ezelőtt lőtte volt ezredik szarvasbikáját cserkészeten, elképzelhető tökéletességgel érti a — „mesterségét” akkor is, ha vadászpuska van kezében.

Híre van például annak, hogy *őnek* nincsen szüksége cserkésző utra, ami nélkül pedig a legtöbb nagyvadász területen szinte lehetetlen a vadásznak boldogulnia a zörgős, ágreccsenéses természetben. József királyi herceg nekiindul a nagy szarvasbikának olyan egyenesen, ahogy a kőrülmények egyáltalában engedik és lehetővé teszik — és így is célhoz ér. Természetesen minden csinját binját kell értenie ilyenkor annak

a „művészetnek”, hogy magát észre ne vétesse, de az ő figyelmét semmi el ne kerülje.

És amit, mint vadászbán, különösen tiszteletreméltónak kell tartanunk benne, az feltétlen őszintesége és igazságszeretete, amely nem engedi, hogy a maga javára a legkisebb mértékben is eltérjen a valóságtól és hogy valamit következtében elhibázza a nagy bikát annyiról, amennyiről a nyulat is közelnek tartanók, nem titkolja, beismeri, maga mondja el őszintén, férfiasan. Ő, aki roppant távolságokról is gyönyörű lövéseket szokott tenni és Isten tudja, hány szarvasbikát lőtt már ötszáz lépésnyiről, huszonöt lépésnyiről esett hibázásokat is megír a könyvében. Aki ezt a remek vadászelmény-sorozatot olvassa, az sok mindent megért, amit különben másképp gondolt volna. Meltányolja például az ugys megközelíthetetlen helyeken való távolról lövést; csak persze megfelelő szem és kéz kell hozzá. A puskát nem is említem, mert annak a tökéletes megbízhatósága ma már nem is kérdés, legalább nem szabad hogy az legyen, annyira magától értendő.

Életveszélyes helyzetben is többször volt a mi királyi hercegünk a vadászatain; még pedig nemesak egzotikus vadászatain, hanem itthon is, Máramarosban, ahol a *tizedik* medvéje ugyancsak háborzongató meglepetéssel en részesítette volt. Libabőrörökre valónk, ha olvassuk. De ismeri ő a kaffer-bivaly támadását is, pedig az talán minden támadó nagy barom közt a legváltóságosabb helyzetekbe sodorja a vadászt.

Az *Erdei magányban* szó van minderről; egy pár afrikai vadászatról is, amelyekben egyebek közt ott látjuk a fenséges vadász urat, amint az egzotikus mocsár szélén váratlanul eleje bukkanó fekete párdueira tizes söréttel lő, azzal lévén töltve a puskája (vizi madarakra vadászatot). Bizony egymagában, egyetlen kiserőjével is eltávolodván, nem kis veszedelem fenyegette akkor. De meg van itt írva néhány viziló vadászata is, érdekes fényképekkel gyönyörűen szemléltetve.

A remek könyv tele van kitűnő fényképekkel egyes tájakról, vadászjelenetekről, elejtett hatalmas vadállatokról. Ott látjuk a királyi herceg kedves vadászterületeinek némely részletét: Máramarosból, Arad megyéből (Gurahone), Kistapolcsányból. Gyönyörűséges emlékek feledhetetlen napok itt maradt pillanatai azok, némelyik olyan gazdag a sejtetésben, hogy szinte hallani a mesélő igazságot, amely belőle és föléle arad.

A könyv címlapján egy férfunak egyszerű vadászós alakja, mellette egy kis véreb, a híres-nevezetes Diána, amint kedves gazdájához simul. A királyi herceg maga néz ránk a képről, amely sötét erdő mélyiségét sejteti a háttérben. És bent a könyvben, elől, még egy kitűnő arcképe a fenséges vadásznak; aztán sok-sok más érdekes vadászkep, vadásztájék, az egyiken Augusztó királyi herceggasszony az afrikai szarvasbikák közt, a dinkától körülvéve, amint mosolyogva ül köztük. Fehér galamb a fekete varjak közt.

József királyi herceg egész nagyszertű vadászéletének a tükörképe ez a gyönyörű könyv. Legemlékezetesebb élményeinek a leírását talán mindet megtaláljuk benne. És ez a leírás igazán méltó bensőséges hangjával ezekhez a remek élményekhez.

Nekem nagy élvezetem volt az, hogy olvasás

révén végigkísérhettem a fenséges vadászatot az ő vadászéletének legjaván.

Könyvét ott szeretném látni minden magyar uriház asztalán.

Hadd tanulják meg belőle sokan, a magyarok is, minő érzéseknek az édesanyja a mi magyar földünk és milyen boldogság az: *egy tudni érezni.*
Bárony István.

Fehér rabszolgák. A délamerikai bevándorlók sorsáról. Írta: Schröder Béla. Ára 1 K.

A Délamerikába kivándorolni készülőknek esoda világot ígérnek az oda csabító füzetek. *Ezüstország*nak nevezik Argentínát. E könyv írója beutazta az ígért földjét és hiteles adatok alapján leírja az oda csalt emberek százezreinek rabszolgasorsát, de különösen a vele utazó kivándorlók életét, akiket három hónap mulva mint fehér rabszolgákat látott viszont. Százegynéhány oldalas könyvének az a végkövetkeztetése, hogy a délamerikai kivándorlástól óvjuk meg a magyar népet. Véleménye szerint az állam rövidesen alkossa meg a visszavándoroltatási törvényt, hogy mindazok, akik a messzi idegenben a konzulátusainkon jelentkeznek, államköltségen hazajöhessenek Dél-Amerikából, ami az államra nyereséget jelentene, a visszatért munkások által. De a visszavándoroltatás legnagyobb hasznát ellefedte, mert kihagyta számításából azt a hatást, amelyet a kivándorlás esökkentésére már az első ezer hazajött kivándorló siró, panaszó hangja fölidéz. Javaslataiban a szerző a katonaszökevények büntetésének eltörlését is előhozza, a kicsabított, de büntetés nélkül visszatérő katona sok tapasztalattal gazdagítja hadseregünk legénységét. Schröder Béla gyakorlati célzatu munkája igen figyelemreméltó és időszzerű tárggyal foglalkozó könyv.

Beiträge zu den Problemen doppelten Landwirtschaftlichen Buchführung. Írta: Lamberger Béla dr. Wienben, 1913 Hugo H. Hirschmann kiadásában. Ára 4 K.

Az üzemtannak, illetőleg számtartástannak legnehezebb és éppen azért a legtöbbit vitatott kérdéseit tárgyalja e munkájában a szerző alapos készlettséggel és sok eredetiséggel. Egyedül a piaci árból megállapított eladási áron való értékelést tartja a leltári és a belforgalmi értékelésnél is helyesnek és túlhaladott álláspontnak tartja, ha ma valamely termék piacnéküliségeről beszélnek. Különösen érdekes az a megállapítása, hogy a kettős könyvvitel sem tudja egymagában valamely üzemág jövedelmét kimutatni, ugymint ahogy az egyszerű számitás sem tudja, azért a kettős könyvvitel híve, mivel az általa ajánlott értékelési módon vezetett kettős könyvvitel az egyes üzemágak jövedelmének kiszámítása végett szükséges kalkulációhoz kifogástalan és több adatot szolgáltat, mint az egyszerű számtartás. Lamberger dr. elítéli az értékesítési áron és az előállítási áron való elszámolást, szerinte ezekkel az eljárásokkal meghamisítjuk a kettős könyvvitel eredményeit. Habár az eladási árnak a szerző által ajánlott általánosítását ma még tulajdonainak tartjuk és így nem mindenben értünk vele egyet, azért művét sok eredeti felfogása és magas színvonalu fejtegetése miatt a legnagyobb mértékben ajánljuk olvasóink figyelmébe. Akiket a mezőgazdasági kettős könyvvitel, főleg az értékelések elmélete érdekel, azok érdekesebb könyvet alig olvashatnak e tárgyról. Kivánatos volna, hogy a szerző a hazai üzemi irodalmunkat is gazdagítaná hasonló értékes munkákkal.

Beiträge zur Pflanzenzucht. IV. füzet. Kiadja a „Gesellschaft zur Förderung deutscher Pflanzenzucht“.

GÖZEKESZÁNTÁSHOZ,
gazdasági üzemekhez, téli fűtéshez
kiválóan alkalmas
TATAI BRIKETTEKET

szállít a
MAGYAR ÁLTALÁNOS
KÖSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2-4.

A tatal brikett teljesen pótolja a porosz szénét, ára azonban jóval olcsóbb. A három hatvány-szorosában megejtett gőzkepréből 11 és háromnegyedheid főszénáncához szükséges 914 kg. szállítási brikettel szemben csak 1900 kg. tatal brikett kell.

A német növénynevelők egyesülete minden év tavaszán vándorgyűlést tart valamely német gazdasági főiskola székhelyén és ilyenkor a legújabb tapasztalatokat összefoglaló előadások keretében az elméleti szakemberek és gyakorlati növénynevelők beható eszmecsere folytatólag a szakmabeli időszaki kérdésekről. Ugy az előadások, mint a vitázó hozzászólások mélyreható szaktudással gyakran olyan tapasztalatokat tárnak fel, amelyek enélkül a nyilvánosság számára ismeretlenek maradnának. Ezeknek a vándorgyűléseknek hűséges beszámoló jelentését szolgáltatja ez a kiadvány, amely már a negyedik, múlt évben Bonnban tartott tárgyalást ismerteti és olyan művet ad ezzel közre, amelyet nemcsak a magyar növénynevelőknek, hanem az újabb tapasztalatok iránt érdeklődő gyakorlati gazdáknak is figyelmébe ajánlhatok, mert a könyvben előadottak nemcsak növénynevelő, hanem számos gazdasági kérdést egészen új oldalról világítanak meg. Az idei évkönyv tartalma: *Remy*: A növénynevelés újabb feladatai. *Lotsy*: A fajok keletkezése keresztezés útján és a változékonyság okai. *Dern*: A szőlő nevelése. *Körnicke*: A növények megtermékenyülési folyamata és annak jelentősége ivadékaikra. *Pflug*: 10 éves nevelő tapasztalatok Baltersbachban. *Roemer*: A tropikus növények nevelése. *Lang*: Dohánynevelés. *Dix*: Az újabb kutatások alkalmazása a növénynevelés terén. *Tritschler*: A takarmányrépa nevelése. A könyv a Pátria könyvkereskedésében (Budapest, Üllői-ut 25.) kapható.

A stabil gőzkazánok és gőzgépek gyakorlati tankönyve. Irta: *Naszályi József* kir. iparfelügyelő, Székesfehérvár. III. bővített kiadás. 276 oldal, 244 ábrával. Ára 6 korona.

A külföldi szakirodalomban is ritka, a magyar technikai irodalomban pedig éppen páratlan esemény, hogy egy szakmunka két kiadása néhány év alatt elfogyjon. Elégészesnek tartjuk ezt az egy körülményt kidomborítani, már ez is minden dícséretnél jobban igazolja a munka célszerűségét és használhatóságát. Gyors elterjedését és népszerűségét annak köszönheti, hogy meg van benne minden, amire a gyakorlati életben szükség van, rendszeres, áttekinthető és világos, egyszerű, népies nyelvezete alkalmassá teszi, hogy csekély előképzettségűek is könnyen megérthessék és ezért míg egyrészt a kazánfűtőknek és gőzgépezőknek nélkülözhetetlen tankönyve, másrészt az intelligens üzemvezetőknek, gyárosoknak és mérnököknek is állandóan használható segédkönyve.

A biztosítás és a bírói gyakorlat. Irta: *Csongrádi-Schopf* Endre, a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék fellebbezési tanácselnöke. Budapest, 1913. Pátria nyomda. 306. oldal. Ára 15 K. E munka célja: a biztosításra vonatkozó összes joganyag teljes és rendszeres összefoglalása, amely feladatot a szerző igen jól oldott meg, mert a feldolgozott anyagot szerves egységben és könnyen hozzáférhető rendszerben állítja az olvasó elé. A munka főképpen a gyakorlati jogászközönség igényeit szolgálja. Alig van a jognak területe, melyen a bírói gyakorlat oly sokoldalú és aprólékos munkát végzett volna, mint a biztosítási jog

terén s ma már alig képzelhető oly kérdés, melyben bíróságaink állást ne foglaltak volna. Viszont jogéletünkben alig találunk a bírói gyakorlat oly nagyfokú ingadozására, mint éppen a biztosítási jog területén. A szerző azzal, hogy a biztosítási judikatúrát ugyszólván irányító budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék fellebbezési tanácsainak, továbbá a kir. Kuria elvi jelentőségű és legújabb határozatait rendszerbe foglalva tárja elének, biztos vezérfonalat ad bírák, ügyvédek és a biztosító társaságok vezető embereinek a kezébe. Előnye a munkának, hogy az Apáthy-féle tervezet indokolását és az u. n. értekezleti jegyzőkönyvek nagybecsű és alig ismert anyagát is felöleli a tervezet eredeti szövegével együtt. A könyv azonkívül közli a hazánkban működő biztosító társaságok jegyzékét, a tüzárbiztosításra vonatkozó belügyminiszteri rendeleteket, a bírói szemlére vonatkozó törvényes intézkedéseket és a biztosítást érdeklő bélyeg- és illetéktörvényeket. A könyv végén kimerítő és bőséges tárgymutató áll rendelkezésre.

A Száva folyó. Nautika és hidrográfiai tanulmány. Irta: *Auguszt István*, a m. kir. Folyam- és Tengerhajózási r.-t. kapitánya. Budapest, 1913. Németh József könyvkereskedése. (I., Fehérvári-ut 15.) 131 oldal. Ára 5 K.

A mezőgazdaság érdekeivel szorosan összefügg folyóink hajózhatósága, amely célt szolgálta a szerző, amikor a Száva folyó nautikai és hidrográfiai viszonyainak mintaszerű tanulmányozása alapján az amugy is szegény nautikai szakirodalmunkat evvel az értékes művel gyarapította. A szerző művét két részre osztotta. A hajózási részben a Száva folyót, annak vízrajzi tulajdonságait: a) az esést, b) a sebességet, c) a csapadékot, d) a vízállás megfigyelését, e) a víztermet, f) a vízviszonyokat, g) a mederalakulásokat, h) a zátonyokat és azok képződését, i) a jégviszonyokat és a teletöket, továbbá a Száva mellékfolyóit s a vukovár-szerű csatornát tárgyalja, majd a hidrográfiai részben a vízműtani bevezetés után a Száva hidrográfiját, a Száva folyón eddig eszközölt szabályozási munkákat, a szavai hidakat és a forgalmat ismerteti, végül a függelékben hajózási és vízrajzi magyarázatokkal szolgál. A horvát-szlavonországi gazdák s a vízügyekkel foglalkozó szakembereket különösen közelről érdekli ez a tanulmány.

Kogutówicz-Littke Világatlásának 8-ik füzeté is megjelent már és ezzel a mű fele elkészült. Örömmel látjuk, hogy a remek 63 térképpel dícséretreméltóan megvalósították az első magyar nagy kézi atlaszt. Immár nem kell a német szemlívén át látnunk a világot, nem csupa német gyarmatokból állanak a messze földségek, Magyarországot sem látjuk abban a torzítókörben, amelyet akarva — nem akarva elének tartott minden német kézi atlasz. De nemcsak az válik dícsőségre ennek az új munkának, hogy Magyarország áll az egész mű középpontjában — ami különben természetes is egy eredeti magyar készítésű műben — hanem különösen az, hogy a gazdaságilag bennünket leginkább érdeklő területek is, tehát a bennünket körülvevő szomszédos államok, főképpen pedig a Balkán-államokat, szokatlan nagy méretben, rendkívül pontos és részletes térképek ábrázolják. Ez a magyar Világatlás lesz

az első a világon, amelyik már a balkáni átalakulások alapján az új Szerbiát, Bulgáriát, a hatalmasan megnövekedett Görögországot, Albániát, Montenegrót, Romániát és a megcsontott Törökországot is külön lapokon fogja bemutatni. Véletlen, hogy ez így sikerült, de a szerkesztők helyesen, minden lapot visszatartottak mostanáig és azok most a bekeszerződés megkötése és ratifikálása után hagyják el a sajtót, amikor az új határokat már pontosan ismerjük. A karácsonyig megjelent 9 füzet a díszes félbörkötésű gyűjtőkönyvvel együtt 34 koronáért kapható, a hátralevő füzetek kényelmes havi részletekben utána vásárolhatók. Az egész mű ára 60 korona lesz és 1914. évi júliusáig elkészül. Bővebb felvilágosítással a könyvkereskedők, vagy a kiadó *Magyar Földrajzi Intézet R.-T.* (Budapest, V., Rudolf-tér) szolgál.

„Műszaki Naptár 1914.” Alapította *Doletsko* Ferenc. Szerkeszti: *Mihályfi József*, Budapest székesfőváros műszaki főtanácsosa. Ez évben is megjelent ezen immár minden gyakorlatban működő műszaki ember számára nélkülözhetetlenné vált zsebkönyvnek új, 18-ik évfolyama. Új szerkesztője az alapító betegsége miatt magára vállalta a zsebkönyv átdolgozását és az új kiadásból az idők folyamán feleslegessé vált szakaszokat kihagyta, viszont több új szakaszt vett fel, különösen az építést, az elektrotechnikát, az elektromos vasutat, a gépészet és az utépítés rovatában nem feledkezvén meg a vasbetonról, a mai kor építőanyagáról sem; az építés szakaszban pedig évről-évre új szövegről is gondoskodik. A zsebkönyv csinos vászonkötésben a „Pátria” részvénytársaság (Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.) kiadásában jelent meg és 4 koronáért úgy ott, mint bármely könyvkereskedésben megszerezhető.

Epizódok egy uradalmi írnok életéből. Átélt és megírta: nagybölöni *Bölöny Dénes*. Megrendelhető a szerzőnél, Kassán (Gazdasági akadémia). Ára 3 K.

A gazdatiszti élet tövise és rózsás utain jár a szerző s ott szed össze emlékeiből egy csokrot, amely tele van a puszta poézisével és a magyar gazda jóízű humorával. Sok kellemes perccet szerezhetnek ezek a visszaemlékezések a gazdaközönségnek, különösen azoknak, akik a gyakorlati gazda életét személyes tapasztalatból ismerik.

Mitteilungen der landwirtschaftlichen Lehrkanneln der k. k. Hochschule für Bodenkultur in Wien. Herausgegeben von R. und H. Hirschmann. A „Band II. 2 Heft” tartalma a következő érdekes tanulmányokat foglalja magában: 1. Landwirtschaftsbetriebe mit Zuckerübenbau in Österreich-Ungarn. Von Prof. E. C. Sedlmayr. 2. Beitrag zur Kenntnis der Zackschafe in Bosnien und der Herzegowina (die Zackel vom Vlasic, von Gacko und Stolac). Von Dr. Mahmut Mehmedbašić. 3. Studien über das irländische Kerry-Rind. Mit 12 Abbildungen auf 10 Tafeln. Von Dr. Erich Lundwall. 4. Versuche über Bodenmüdigkeit, besonders Leinmüdigkeit. Mit 6 Abbildungen im Text. Von Prof. Dr. Hermann Kaserer.

Kühn-Archiv. Arbeiten aus dem Landwirtschaftlichen Institut der Universität Halle. A „Band 3. zweiter Halbband” tartalma a következő: 1. Untersuchungen über den Einfluss der

Van szerencsém a fellebbezett gazdaközönségnek b. figyelmébe ajánlani, hogy a

takarmányrépamagot

ez idén oly alacsony áron jegyzem, mint amire eddig példa nem volt.

Kérem tehát a szükséglet fedezése előtt cégem ajánlatát bekérni.

Mauthner Ödön os. és kir. udvari magkereskedése Budapest.

Ernährung auf die morphologische und physiologische Gestaltung des Tierkörpers. I. Teil von Privatdozent dr. H. Heusler. 2. Vergleichende Verdauungsversuche bei Equiden. Von dr. O. Franck. 3. Das Süddoldenburger Pferd und die wirtschaftlichen Verhältnisse seiner Heimat. Von dr. Harald Burmeister.

Az e rovat alatt ismertett könyvek megrendelhetők a *Patria* r.-t. *gazd. szakkönyvkereskedésében* Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei	Oldal
Agrár demagógia	121
Mezőgazdasági Szemle	121
Gazdatársadalmi mozgalmak	122
Trodalom	125
Vegyések	126
Kárbecslő szakbizottsági elnökök kinevezése.	129
Mai számunk melléklete. — Áthelyezések.	
— A vármegyei gazdasági egyesületek figyelmébe. — Vadászati rovatunk. — Világtermésbecslés. — Németországi kertészeti kivitelünk veszedelme. — A kertészeti előadások. — Az orosz hus Berlinben. — Tenyészállatviteli tilalom Szerbiában. — Az országos tenyész- és haszonállatvásártételek építkezése. — Tejelést ellenőrző egyesületi ellenőrök tanfolyama. — A Mezőség vizellátása. — Burgonyatermesztés és értékesítő egyesület alakulása Németországban. — A hus árszabályozása Nagybecskerekben. — Ajánló mezőgazdasági munkások. — Gazdasági előadások Arad megyében. — Szőlődjázás a mohácsi járásban. — Az élelmiszerek árszabályozása. — A lónak marhalevél nélküli értékesítése.	130
Kereskedelem, tőzsde	131
Szerkesztői üzenetek	131

Kárbecslő szakbizottsági elnökök kinevezése.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete, mint ismeretes, egyedüli a hazai biztosító intézetek sorában, amely önként elhatározta, hogy a kárbecslések alkalmából felmerülő vitás eseteknél közreműködő szakbizottságokhoz, amelyek egyik tagját a fel, második tagját a biztosító intézmény nevezi meg, azok elnökei elfogadják azon pártatlan szakférfiakat, akiket a GEOSz. elnöke kinevez, oly módon, hogy a biztosító fel tetszésére bizza a kinevezettek sorából való elnök választását. A Gazdák Biztosító Szövetkezete ezzel bizonyosságot szolgáltatott annak, hogy gazdatársadalmunk érdekét valóban altruista alapon szolgálja, mert az ily módon összeállított kárbecslő szakbizottság döntéséről nem mondható, hogy azt a biztosító intézmény egyoldalú érdekében hozzák. A Gazdák Biztosító Szövetkezete ez a készsége teszi, hogy egyre szaporodik azok száma, akik a szövetkezetenél biztosítanak, mert egyedül a *Gazdák Biztosító Szövetkezete* az, amely azt a biztosítékot is nyújtja, hogy vitás esetekben valóban pártatlan szakbizottság útján dönt.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének elnöke által az 1914. évre kinevezett szakbizottsági elnökök a következők:

- I. Tüzkárügyekben. (Mezőgazdasági károkhoz.)**
 Czobor Béla földbirtokos, Sarlóka; Elek Henrik földbirtokos, Pusztakeresztur; Farkas Ferenc földbirtokos, Anyalapuszta; Gross Hugó jóságigazgató, Komját; Kenessey Miklós földbirtokos, Szentmártonkúta; Krolopp Alfréd gazd. akad. igazgató, Budapest; Krick Aladár ny. állami jóságigazgató, Léva; Makfalvy Géza földbirtokos, főispán, ny. államtitkár, Kiskorpad; Marton Andor gazd. egyesületi főtitkár, Nagybecskerek; Mészáros Sándor földbirtokos Kisherkálypuszta; Nick Edé udv. tan. ny. állami jóságigazgató, Gödöllő; Ocskai László földbirtokos, Budapest; Pécsy Miklós jóságigazgató, Ótvenes; Teleky László földbirtokos, Kántorjánosi. (Műszaki, épület-, kereskedelmi és bolti károkhoz.) — Almási Balog Loránd építésztanár,

Budapest; Becsey Antal gépészmérnök, Budapest; Broózer Mór m. kir. pari felügyelő, gépészmérnök, Budapest; Bittsárszky Kornél okl. mérnök, Zsolna; Fischer József kir. tan. okl. építész Budapest; Horváth Mihály a „Hangya” igazgatója, Budapest; Karkoványi Akos gépészmérnök, műegyet. tanársegéd, Budapest; Szesztay László okl. mérnök, egyet. magántanár, Budapest; Strasser Albert okl. gépészmérnök, Budapest; Telegdy Károly a „Hangya” felügy. biz. tagja, Budapest.

II. Jégkárügyekhez. Baranyay Géza földbirtokos, Kurtakeszi; Gombos Gyula kincstári jóságigazgató, Mezőhegyes; Jeszenszky Géza földbirtokos, Patvaróc; Jeszenszky Pál kir. tan. a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete igazg. Budapest; Jókay Géza földbirtokos, Csabtelek; Kenessey Miklós földbirtokos, Szentmártonkúta; Matta Árpád dr. földbirtokos, Batta; Mészáros Sándor földbirtokos, Kisherkálypuszta; Nick Edé udv. tan. ny. állami jóságigazgató, Gödöllő; Razgha Ernő bérnök, Honkisir; Szilvay Gusztáv földbirtokos, Nemesmogyoród; Teleky László földbirtokos, Kántorjánosi.

Mai számunk melléklete. Lapunkhoz mellékeljük a „Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet Közleményei” III. évfolyamának I. számát, amelynek változatos tartalmára ezenel felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

Áthelyezések. A földművelésügyi miniszter Náray András Jenő gazdasági akadémiai segéd-tanárt a készhelyi m. kir. gazdasági akadémiához, *Szilovics Lajos* gazdaság. tanárt a sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskolához és *Benedekfy Samu* gazdasági segéd-tanárt a kisbéri m. kir. tejmunkásképzőiskolához helyezte át.

A vármegyei gazdasági egyesületek figyelmébe ajánljuk azt az életre való ötletet, amelyet néhány gazdasági egyesület a „Magyar Földműves” lap terjesztése érdekében felvetett és saját hatáskörében a folyó évben meg is fog valósítani. Ez a nagyon helyes elhatározás az, hogy az állatdíjazások alkalmával minden díjból kiosztás előtt levonják a Magyar Földműves egy évi kedvezményes előfizetési árát: 4 K.-t és az illető kiszádnak ennek fejében előfizetnek egy év tartamára a lapra. Ez a könnyen megvalósítható eszme minden tekintetben csak dicséretet érdemel, mert a díj nagyságát a 4 K. levonása érdemlegesen nem befolyásolja, a díjnyertes kiszádnak legalább ezt az összeget nem költi el hamarosan, hanem elhelyett egy éven át gyakorlatilag is használható tanácsokban és szakkerü oktatásban részesül. Így akarva, nem akarva gazdasági szaklap olvasóává válik a díjnyertes kiszádnak és amennyire a Magyar Földműves lap iránt megnyilvánuló rokonszenv következtetni engedi, az egy év letelte után saját jóságintárból előfizetője marad a lapnak. A gazdasági szakismereteknek ily módon való népszerűsítését és a Magyar Földműves lapnak ezt a terjesztését, amelyet mint értesülünk, újabban a Torontálmezei Gazdasági Egyesületnél *Marton Andor* főtitkár gyakorlatba vett, nagyon ajánljuk a vármegyei gazdasági egyesületeknek és a lap barátainak jóindulatu figyelmébe.

Vadászati rovatunk. *Szűcs János* intéző a vadászati rovat ellen a novemberi igazgatóválasztmányi ülésen emelt felszólalásra reflektálva, többek között a következőket írja a szerkesztőséghez intézett levelében: „Távol áll tőlem Somssich gróf ural szemben polemizálni, mert hiszen az ő részpontjából neki is igaz van. Ugyanis neki és a többi nagybirtokosnak módjában áll minden sportról lapot járni és így a vadászatról is, ahonnet részletes és minden a vadászatra vágó kérdések és eleményekről szerzhet tudomást. Tehát az ő szempontjából felesleges a vadászati rovat. Csak hogy a „Köztelek”-et nemcsak a birtokos nagyurak járják, mert ha csak ők fizetnének rá elő, akkor bizonyára ma áll. Az 5-6000 tag nem tisztán nagybirtokosokból áll. Pedig még számos olyan gazdatiszt fizet elő reá, aki nem tagja az OMGE-

nek. Nekünk pedig nincs módunkban 8-10 lapot is járni, már pedig nekünk is jól esik a sok száraz szakeikk mellett néha vadászélményekről, vadászati kérdésekről is felfrissíteni kedélyállapotunkat, mint Bárony István tárcából és Gothard Sándor érdekes és tanulságos közleményeiből a fegyvertechnika titkairól. Sokan vagyunk tehát olyanok, akik igenis ragaszkodunk ennek a kedvelt rovatunknak a fenntartásához.”

Világtermésbecslés. A földművelésügyi miniszter szombaton délután becsátotta nyilvánosságra a világ gabonatermesztéséről szóló jelentését, amelyet már-már az a veszedelem jutott érvényre, hogy nem fog közzététetni, miután a volt földművelésügyi miniszternek az volt a nézete, hogy mivel a Római Nemzetközi Intézet ugyis közli a termésbecslést, nincs értelme annak, hogy ugyanazt a magyar kormány is megjelentesse. Azóta azonban az az álláspont jutott érvényre, hogy a Római Nemzetközi Intézet jelentésén kívül szükség van a mi megszokott összefoglaló, magyar hivatalos jelentésünkre is, amelyet a külföld is megkedvelt, sőt a megbízhatóság tekintetében első helyre állított. Örvendenünk kell tehát, hogy a világtermésbecslés közlése nem ejtetett el. A hatalmas 285 oldalas munka valamennyi gabonatermőállam termésadatait közli, amelyek szerint végeredményben millió méter-mázsákban a világtermésbecslés a következő:

	1913-ban	1912-ben	+ 1913-ban
buza	1,185'80	1,115'86	+ 69'04
rozsa	498'50	503'14	- 4'34
árpa	434'75	404'61	+ 27'16
zab	737'86	756'17	- 18'34
tengeri	1,044'38	1,195'05	- 150'67
összesen	3,897'36	3,974'83	- 77'44

Az összes gabonafélékben tehát 77'74 millió q terméskevesebbet mutatkozik az előző évhez képest. Kiterjeszkedik a kimutatás valamennyi ország termésviszonyainak részletes ismertetésére és forgalmának alakulására és végül külön csoportosítja beviteli és kiviteli államok természettermészetét. A földművelésügyi minisztérium statisztikai osztálya lelkiismeretes és pontos munkát végzett e mű összeállításával, amelyivel a külföld elismerését is kiérdemli.

Németországi kertészeti kivitelünk veszedelme. Németország nyugati részének több mezőgazdasági kamarája azzal a tervvel foglalkozik, hogy a külföldről Németországba irányuló főzélék-behozatalt lehetetlenné tegye. A kamarák elhatározták, hogy összegyűjtetik a Németország főzéléktermesztésére vonatkozó adatokat, melyekkel bizonyítani kívánják, hogy a belső termelés bőven el tudja látni a fogyasztást. Hogy a belső termelés a jövőben minél nagyobb legyen, az állam és a mezőgazdasági kamarák mintá-üzemek felállítását tervezik, melyek a kertészeti szakismeretek népszerűsítésére szolgálnak. A kamarák egy másik tevékenysége pedig arra irányul, hogy a korai főzélékre, burgonyára és gyümölcsre vámot vessenek ki. Ezek az intézkedések bennünket közletről érdekelnek s németországi kivitelünk jelentékeny részét veszedelemmel fenyegetik. Magyarország ugyanis 1912-ben 2.424.342 korona értékű főzéléket vitt ki Németországba és pedig hagymát 803.662 korona értékben, paradicsomot 13.800, uborkát 611.514, friss főzéléket: zöldbabot, zöldborsót, salátát, parajt, spargát 75.418, burgonyát 767.338, konyhanövényt, vöröskáposztát, keltkáposztát, répát, petrezselymet, tökkáposztát 8816 korona értékben. Ha ezeknek a terményeknek kivitele az érték tekintetében mindössze 2.424.342 koronát jelent is, a mi viszonyaink között ez mégis nagy összeg, melynek elmaradása érzékeny nyomot hagyna külkereskedelmi mérlegünkben. Hazánkban is sok tenyivaló van még e téren. Számos vidéken ugyanis a termelés hiánya, az értékesítés szervezatlensége s a közvetítő kereskedelem túltelése miatt nagyobb a zöldségdrágaság, mint a húsdrágaság. Különösen érzék ezt a kertészkedésre nézve kevésbé alkalmas vagy teljesen alkalmatlan vidékek lakói. Kiserlelt zöldségtelepek által kellene kipróbálni, hogy a kertészkedésre nézve mostohább viszonyok

közt mely zöldségfélék, mily módon természetük sikerrel. Ahol pedig a kertészkedés nem üzhető, a távoli zöldségtermesztők és a helyi fogyasztók szervezkedéséről, illetőleg a közvetítők kizárásától várható eredmény.

Kertészeti előadások. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület a kertészeti ismeretek népszerűsítése céljából január, február és március hónapokban népszerű kertészeti előadásokat rendez. Január 24-én Varga Márton a székesfővárosi iskolakertek igazgatója vetített képek kíséretében az iskolakertekről; január 31-én Stegmüller Mária igazgatónő a gyümölcsfeldolgozásról, Brunner Jenő főkertész az évelő és egygyári virágok kultúrájáról és alkalmazásáról, február 14-én Pecz Gyula okl. építész, kertépítő a kert művészetének történeti áttekintéséről, február 21-én Rulir Miklós mérnök a téli kertek technikai berendezéséről és február 28-án Takáts Sándor akadémiai tag, képviselőházi levéltáros a régi magyar kertekről, március 7-én Takáts Sándor a régi magyar kertekről fog előadást tartani. A vetített képekkel kísért, igen érdekesnek ígérkező előadásokra bárkit szívesen lát az Országos Magyar Kertészeti Egyesület. Az előadások helye: Múzeum-körut 4/a-6. szám. Belépődíj nincs. Bővebb felvilágosítást ad az Országos Magyar Kertészeti Egyesület (IV., Sörház-utca 3.) iutkari hivatala.

Az orosz hus Berlinben. A német kormány tudvalevőleg megengedte kísérletképpen korlátozott mennyiségben az orosz hus behozatalát. Az orosz hus kimerését meg is kezdték egyes német városokban s így Berlinben is. A német fővárosban azonban fölhagytak a mészárosok az orosz hus árusításával, mert — amint a berlini lapok írják — a közönség és pedig még a kisebb igényű munkásság is alsóbbrendű minőségűnek és a jobb hazai hushoz képest nagyon drágának találta.

Tenyészállatkiviteli tilalom Szerbiában. A szerb pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki, melylyel megtiltja a három évnél fiatalabb tenyészbika és üsző vagy tehén kivitelét.

Az országos tenyész- és haszonállatvásárlótelep építkezése a beállott teli időjárás következtében szünetel. A keleti oldalon még elmozdításra váró nagyobb földtömeg és a pályaudvarból kiágazó kihúzó vágány pályavastékok elkészítése a nagyobb havazás beálltaig változatlan erővel folyik. Minthogy az épületek ácsmunkáját és eternitpalával való befedését idejekorán nem tudták befejezni, az épületek tetőgerendázatát deszkával és efulott lécekkel megerősített kátránylemezzel fedték be, ami, ha tavasszal az eternit is rásimul, tökéletesen száraz tetőt fog alkotni. Az építési iroda ezidőszakra ipari részletrajzokat készít és az istálló-épületek belső berendezésének mintaszerű megoldásán dolgozik.

Tejelést ellenőrző egyesületi ellenőrök tanfolyama. A földművelésügyi minisztérium a sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskolánál Pusztaláncón 1914. február 1-től kezdődőleg három hónapra terjedő tejelést ellenőrző egyesületek részére ellenőrök kiképző tanfolyamot rendez. A tanfolyamra tíz növendéket vesznek fel. Pályázati feltételek: 1. Sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskola, vagy a kishéri m. kir. tejmunkásképzőiskola, esetleg valamelyik földművelésügyi végbizonysítványa. A sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskolát végzetten előnyben részesülnek. 2. Kifogástalan előélet, mely hatósági erkölcsi bizonyítvány által igazolandó. 3. Kötelező nyilatkozat, melylyel a felveendő egyén kötelezi magát, hogy ellenőri bizonyítványának elnyerése esetén legalább három évig megszakítás nélkül egy a földművelésügyi minisztérium által kijelölendő tejelést ellenőrző egyesület, illetve szakosztálynál az ellenőri teendőket a szokásos díjazás mellett el fogja végezni. A felvett tíz növendék ellátási költségeit (lakás, fűtés, világítás, koszt), valamint minden növendéknek lakhelyéről Sárvárig és onnan vissza a III. osztályú menetjegy árát a földművelésügyi minisztérium fedezi. Az utazási költségek azonban csak a

tanfolyam végén lesznek folyósítva. Pályázni óhajtok a hirdetésben közzétett okmányokkal felszerelt kérvényeket a földművelésügyi miniszterhez címezve január hó 20-ig a sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskola igazgatóságához okvetlen adják be. Azokat a kérvényeket, melyek e határidőn túl érkeznek be, figyelembe nem veszik.

A Mezőség vizellátása. A Mezőség gazdasági fellendülésének legnagyobb akadálya a vízhiány, melynek hatását leginkább az állattenyésztés sínyli meg. Habekost Alajos kulturmérnök most nagyszabású tervvel akar ezen segíteni, mely szerint a jó ivóvizet a Marosba torkoló Bisztra patak egyik mellékvölgyében, a Donka patak völgyében fognak fel és innen indulna ki a fő vízvezeték, mely mindenütt a haladna keletre nyugat felé. Ebből ágaznának ki a mellékvízvezeték, amelyek a Mezőség 70 községét látnák el vízzel. A terv egy üzemi költségvetést is tartalmaz és a vármegyék és községek közös hozzájárulásával lenne megvalósítható.

Burgonyatermesztő és értékesítő egyesület alakulása Németországban. A „Zeitschrift für Spiritusindustrie” felhívja a német gazdákat és burgonyafeldolgozással foglalkozó vállalatokat a burgonyatermesztés és feldolgozás sikeres előmozdítását szolgáló egyesület alakítására. A „Spiritus-Zentrale” a jelenlegi és az ezt követő 4 évre 100,000 M.-t folyósított az egyesület céljaira. Az egyesület munkaterve: 1. A burgonyatermesztés fejlesztése végett: a) fajtakísérleteket, b) művelési és trágyázási kísérleteket, c) a burgonya eltarthatóságát előmozdító kísérleteket végez. 2. A burgonyaszedés olcsóbbá tétele végett a burgonyakiszédegépek terjesztését. 3. A burgonya eltarthatóságát a) a burgonyaszárítás, b) az új savanyítási eljárások javítása és elterjesztése által előmozdítja. 4. A nyers burgonya értékesítése szempontjából a) az üzleti szokások javítása, b) a városi fogyasztóknak egyöntetű egészséges áruval való ellátása, a burgonyaszállítás és elraktározás szabályozása, c) a nyersburgonyatakarmanyozás elterjesztése városokban és a vidéken egyaránt, d) a szállítási tarifa olcsóbbá tétele a célja. 5. A szárított-burgonyafogyasztás előmozdítása végett: a) emberi táplálkozásra alkalmas lisztkészítés, az ebből való süteménykészítés ajánlása, ennek a lisztnak a hadsereg élelmezésénél való alkalmazásának keresztülvitele, b) a szárított burgonya gyári feldolgozásának elterjesztése képzik az egyesület törekvését. A munkaterv megvalósítására: a) a fajtakísérletek, az eltarthatóságra vonatkozó, a savanyítási és takarmányozási kísérletek a Szeszgyárosok Szövetségének munkakörébe fognak tartozni, b) a szárítás műszaki fejlesztése a Német Burgonyaszárítók Egyesületének munkája, c) a burgonyakiszédegépek terjesztését a burgonyaművelési és trágyázási kísérleteket is a Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft végzi a növénytermesztési intézetek támogatásával, d) a besavanyítást és a burgonya takarmányozását a mezőgazdasági kamarák terjesztik. Az egész mozgalom élén a Németországi Szeszgyárosok Szövetsége, a Német Szeszgyárosok Értékesítő Szövetsége és a Spiritus-Zentrale állanak.

A hus árszabályozása Nagybecskerekben. A huszsora megfizetése céljából Nagybecskerek hatósága novemberben mészárszéket állított föl, mire a mészárosok árakat leszállították és arra kérték a polgármestert, hogy szüntesse meg a városi husárustást, egyben kötelezték magukat, hogy január elsejéig a régi áron mérik ki a húst. Január másodikán a mészárosok újra fölemelték a hus árát. A polgármester erre felhívta őket, hogy állítsák vissza a régi árakat, erre azonban a mészárosok nem is hederítettek. A városi tanács emiatt elhatározta, hogy most már egyszerre két hatósági mészárszéket állít föl.

Ajánlkozó mezőgazdasági munkások. A folyó évben hat hónapi munkára szerződést keresnek: Kislóc községben 170 munkás, Nagypálos községben 160, Felsőhárom községben 300, Besztercsény községben 240, Nemeskosztolány községben 250, Csécsény községben 100 és Felsőkenec község-

ben 80 munkás. Felvilágosítást ad Szabó Lajos törvényhatósági munkaközvetítő Aranyosmaróton.

Gazdasági előadások Arad megyében. Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület a földművelésügyi minisztérium támogatásával a tél folyamán a gazdaközönség szakismeretének gyarapítása céljából népies gazdasági előadásokat és felolvasásokat ez évben még az eddigieknél is nagyobb arányban szándékozik tartani. Az előadásokon az egyesület tisztviselőin kívül a vidéki birtokosok, a gazdasági és népiszkolai tanítók, lelkészek és jegyzők közreműködését is igénybe veszi az egyesület.

Szőlődíjazás a mohácsi járásban. A Baranyamegyei Gazdasági Egyesület a szőlőjüket legelősebb művelésben részesítő s ezzel példátadó kisgazdák jutalmazása céljából a mohácsi járásban tartotta meg szokásos szőlőkezelési versenyt. A Suly Antal vincellériszkolai igazgató elnöksége alatt működő bíráló-bizottság a bejelentett szőlőterületeket alaposan megvizsgálta és azokat a telepítés, fajtisztaság, művelés, védekezés, talaj és öszenyomás szempontjából megítélt érték-számok alapján minősítette. A bírálat eredménye szerint a megvizsgált szőlők túlnyomó része jókezelésben részesült. Minthogy a versenynek kifejezetten az a célja, hogy a szőlő okoszerű telepítését és művelését terjeszse, több díjat és oklevelet osztottak ki.

Az élelmiszerek árszabályozása Győr városban. Wenner Jenő polgármester kezdeményezésére a husárral való visszaélés megszüntetésére városi husárustást határozta el. Legközelebb megépül a városi kenyérgyár is, megnyílik a tejszövetkezet és tavasszal megkezdik az állami zöldségtelép munkálását.

A lónak marhalevél nélküli értékesítése. A hatásköri bíróság döntése szerint a lónak marhalevél nélküli vétele és tovább eladása az 1888. évi VII. t.-cz. 154. §-ának a) pontjában körülírt állategészségügyi kihágásnak minősítetik és miatta az eljárás a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

NYILTTÉR.

En rovatban foglalkozunk nem vállal felelősséget a szerkesztésért.

MEGJELENT

RUBINEK GYULA és SZILASSY ZOLTAN
az OMGE. igazgatója, a GEGSz. titkára

szerkesztésében a

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR

1914. ÉVI FOLYAMA.

A „Köztelek Zsebnaptár” huszadik évfolyama teljesen átdolgozva, két kötetben jelent meg. Az első kötet a talaj-fonképpeni Zsebnaptár, amely a naptári részi, a jegyzéknaptár és a városok jegyzékét tartalmazza; a második kötet, amely szakközleményeket tartalmaz. A „Köztelek Zsebnaptár” két kötetének ára OMGE. tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek bérmentes küldéssel 4.- koron.

Megrendelhető a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

A TERMELÉS ÉS TAKARMÁNY-FOGYASZTÁS MEGÁLLAPÍTÁSA SZARVASMARHAELLENŐRZŐ EGYESÜLETEK BEN

IRTA:
DR. KAPTSORÉK ANTON
kt. főorvos

60 oldalnak ellátás beállítás mellett bérmentes szállítja a „Földművelésügyi és gazdasági munkaközvetítő”, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Napijelentés a gabonátörsdéről.
1914. január 13.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeti gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Elkelt 10,000 q buza tartott áras mellett.
Rozsban az üzlet irányzata szűk, élénk forgalom mellett az árak némileg emelkedtek. Budapest paritásában rozsert 16:70-16:80 koronát fizettek.

Takarmányárban az üzlet változatlan. Budapest paritásában 13:40-14- koronát fizettek középminőségű árúért.

Zabban az irányzat tartott. Csekély kínálattal szemben a kereslet sem mutatott nagyobb érdeklődést e cikk iránt. Budapest paritásában középminőségű árúért 14:20-15:20 koronát fizettek.

Tengeriben az üzlet továbbra is szűkült. A hidegebb idők beálltával a kereslet nagyobb lett. Budapest paritásában 14:50 koronát fizettek ötengeriért és tjtengeriért 12:60-12:70 koronát.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 78:5 k. 23:15 K., 100 mm. 78 k. 23:10 K., 100 mm. 78:5 k. 23:10 K., 500 mm. 78 k. 23:15 K., 200 mm. 78 k. 23:20 K., 300 mm. 77 k. 23:10 K., 100 mm. 77 k. 23:10 K., 150 mm. 76 k. 22:80 K.

Fejérmegyei: 300 mm. 78 k. 23:10 K., 100 mm. 77 k. 23- K., 1000 mm. 77:5 k. 23:05 K., 2000 mm. 76:5 k. 22:90 K., 2000 mm. 76:5 k. 22:90 K., 1000 mm. 76:8 k. 22:95 K., 150 mm. 77 k. 23- K.

Pestvidéki: 100 mm. 77:8 k. 23:05 K., 200 mm. 78 k. 23:20 K.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 77 k. 22:70 K., 100 mm. 76:8 k. 22:70 K., 100 mm. 78:5 k. 23:10 K., 400 mm. 79 k. 23:30 K., 200 mm. 80 k. 23:30 K., 100 mm. 78 k. 23:10 K.

Raktárból: 200 mm. 76:8 k. 22:95 K.

Rozs: 150 mm. 16:90 K., 150 mm. 16:70 K., 100 mm. 16:70 K., 500 mm. 16:75 K., 300 mm. 16:70 K., ppar.

T-árpa: 300 mm. 13- K. ppar.

Zab: 200 mm. 12:60 K., 100 mm. 15- K., 400 mm. 14:50 K. kpf.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza 1914 áprilisra	23:08 K.
Buza 1914 májusra	23:16 "
Buza 1914 októberre	21:44 "
Rozs 1914 áprilisra	17:64 "
Rozs 1914 októberre	17- "
Zab 1914 áprilisra	15:46 "
Zab 1914 októberre	16:32 "
Tengeri 1914 májusra	13:26 "
Tengeri 1914 júliusra	13:58 "

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1914. jan. hó 13-án. A szakosztályos vásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Fölhoztak a szokott közlegekből 182 szekér réti szénát, 21 szekér mohart, 10 szekér zsupszalmat, 33 szekér almorszalmát, 0 szekér takarmányszalmát, — szekér tengeriszárt, 14 szekér lucerna és zabosbukkony, — szék székfát.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben g-ként a következők: réti széna I. r. 6 840-980, réti széna II. r. 6 600-800, réti széna csomagolásra 440-500, muhar 760-940, zsupszalma 500-560, almorszalma 280-360, takarmányszalma — tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbukkony 700-900, lóhere 760-860, lucerna —, köles —, sarju —, falmaszecska —. Összes kocsiszám 260. Összes súly 312,000 kg.

Szeszűzlet.

A szeszűzletben a kereslet a hét elején kielégítő volt és a szeszárak tartott árakon zárulnak.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 204-205- K.-ig, adózatlanul 65-66- K.-ig, míg ellenben vidékről és mezőgazdasági finomítottól olcsóbb árban voltak ajánlatok.

Adózott finomított szesz kisebb tételekben 207- K.-ig lett.

Denaturált szesz nagyban hordóval együtt 50:50-51- K.-ig kelt kötésre. Egyes barollok drágábban.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás prompt és januári szállításra 57-57:50 K.-ig, kampányszállításra 2-2:50 K.-ig, Lloyd jegyzésen alul vagy finomított jegyzésen alul 8-8:50 K.-ig kelt. Exkontingens nyersszesz 37- koronáig kelt.

Budapestben a kontingens nyersszesz ára 58-59 K.

Budapesti jegyzés:

Kontingens nyersszesz	58-59
Finomított szesz adózva	204-205
Finomított szesz adózatlan	65-66
Élesztőszesz adózva	202-203
Nyersszesz adózva	51-51:50
Denaturált szesz	51-51:50

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeti abraktakarmányosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malmok átlagos buzadisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapesten, elegyenly, tisztasulyként zskostul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K.:	34:40	33:60	32:80	31:60	30:80	30-	28:80	26:40
		7 1/2	7 3/4	8				
		24-	21:20	12:60				

Rozslisztárak:

Szám:	0	0/1	1	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K.:	29:40	28:20	26:80	24-	20:40	18:80	16:40

A többi abraktakarmányok árai a következők voltak Budapesten zsákkal teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Finom buzakorpa azonnali szállításra	8:90-9-
Goromba buzakorpa azonnali szállításra	9-9:20
Finom korpa jan.-máj. szállításra	9:20-9:40
Rozskorpa azonnali szállításra	9:20-9:30
Árpada és árpaderce	10:80-11:20
Malomkukoly azonnali szállításra	10:30-10:40
Budapesti gyári repcepogácsa	14:75-15-
Kincsem melasse ab Selyp	10-10:25
Lacta melassit ab Selyp	10:75-
Szárított moslék zsák nélkül ab Budapest	15:25-
Szárított repeszlet zsák nélkül ab cukorgyár okt.-máj.	8:50-8:75
Malátacsira	14:50-15-
Szörp 45-50% cukortart. hordó nélkül ab cukorgyár	7:85-8-

A budapesti tojástőzsde árjegyzései.

1914. január 12.

Tiszavidéki: eredeti	134-135 K.
Meszes	118-118 K.
Selejtes: uszó	127-127 K.
Selejtes törött (1080)	85-85 K.
Kosárúru (10 1/2 db. 1 K.) átszámítva	137:14 K.
Irányzat: szilárd.	
Időjárás: hideg.	

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. január 12.

Felhajtás összege:		Minőség szerint:	
Hizott marhában felhajtás	2618	Hizott marha	2618
Csontozni való marhában felhajtás	969	Legelőmarha (Wiedew.)	
Összesen	3587	Csontozni való	969
Eladatlan maradt	28	Összesen	3587
Származási hely szerint:		Nem szerint:	
Magyarországi	2134	Ökör	2021
Galic. és bukovinai	212	Bika	710
Osztrák tartományokból	1241	Tehén	787
Boszniai		Bivaly	89
Összesen	3587	Összesen	3527

(Árak 100 kilogrammonként élő súlyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

	I.	II.	III.
Magyar hizott ökör	94-100	83-92	78-86
Galicai hizott ökör	108-115	102-106	94-100
Tarka hizott ökör	112-115	100-110	88-98
Bikák	74-88		
Hizott tehén	78-104		
Legelőmarha			
Csontozni való marha	40-62		
Bivaly	30-56		

Irányzat: hizómarhára és konzervárra élénk, azok ára változatlan, bikákra és csontosmarhára nézve lanya, azok ára 2-3 koronával csökkent.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeti kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élét 4% levonással vevő javára értendő.)

Öreg nehéz páronekát	400 kg. felül	álléig
Ureg közép	300-400 kg.	
Fiatál nehéz	320 kg. felül súly	126- "
Fiatál közép	250-300 kg.	124-126 "
Fiatál könnyű	250 kg.	

A hizott sertés fizet irányzata: üzletellen.
Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felküldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgái a szükséges utbaigaztással.

Szerkesztői üzenetek.

II. V. K. Nagybör. Aki szőlőtermését lábán eladja, szőlő alakjában használja el, vagy viszi ki a községből, továbbá az, aki szüretkor borát bepincézés nélkül más községbe szállítja, a m. kir. pénzügyminiszternek 1888. évi 6679. és illetve 1894. évi 80994. számú határozata értelmében a bortermő községben boritaludt fizetni nem tartozik.

G. M. Ha a beváltóhivatal számosháti dohánymag helyett szegedi rózsadóhánymagot adott, egyáltalán nem baj, mert utóbbi rendszeren nagyobb és értékesebb, szében szinesedett anyagot ad, mint a közönséges számosháti. Erről igen sok gazdaságban, úgy kötött, mint homokos földeken, ismétellen alkalmam volt meggyőződni.

U. Kálmántrágyáknál csak a garantált káhitartalmat kell a vásárlásnál kikötni.

K. A. Szentjób. A felsorolt adatok nem elégségesek ahhoz, hogy a károsodás értékét megbizható számokban a helyi viszonyok ismerete nélkül megállapíthassuk. A kérdésben közölt adatok alapján a károsodás értékét a hiányosan kelt őszi buza vetés után 20-25 koronában, a tavasziak alá elmaradt szántását 10-12 koronában állapítjuk meg megközelítőleg.

M. I. Pereszputa. A községi tűzrendészet tekintetében a községi szabályrendeletet intézkednek, melyeknek ismeret nélkül kérdésre választ nem adhatunk. Véleményünk szerint, amennyiben főnöke ön helyett a község által kiszabott váltásösszeget megfizette, az esetben a tiszóti gyakorlatokra bejárni nem tartozik.

I. A. Pusztasó. Kérdésére a jegyzői díjszabás ismerete nélkül nem tudunk választ adni. A községi díjszabás törvényhatósági szabályrendelettel van megállapítva, azt a jegyző hivatalos helyiségében kifüggesztve tartani köteles, illetve az érdekeltek felnek kérésére bemutatni tartozik.

K. M. A gyakorlati vizsgát tett gazdatiszt felemondási ideje — amennyiben erre vonatkozólag a birtokossal egyéb megállapodása nincs — hat hónap.

P. B. Fokszabadi. Az idegen vadászterületen vadászgyepprel való járás már önmagában véve vadászati kihágást képez, megállapítja az orrvadászat kihágását. Kihágást képez, megállapítja az orrvadászat kihágását. Kihágást képez, megállapítja az orrvadászat kihágását. Kihágást képez, megállapítja az orrvadászat kihágását.

F. S. A közölt földterület nagyságát és költéséget véve figyelembe, 6 négyes ökor és 8 keltős lófogat tartása válik szükségessé. A könnyű muraközi lovak tartását indokoltnak tartjuk. Nagybör távolságra és nagybör számú fuvarozásoknál, továbbá nagybörmérvű gépmunka mellett a lófogat tartása az előnyösebb.

Táviratok: „Pókróclep Semogyazili”.

Lópókróc előnyarájantat:

Legkisebb szükségletnél is gyári áron!

Hogy sikerrel küzdhesünk a külföldi verseny ellen, közvetlen a fogyasztókkal öhajjunk összeköttetésbe lépni. — Áraink még kisebb tételeknél nem létezett alacsonyosága és árunk elsőrendű kiváló jósga reményleni enged, hogy a hazafias gazdaközönséget állandó vevőinknek nyerjük meg. — Hogy ezt elérhesük, hármely posta-vagy vasútállomásra már két darab próbamegrendelést is bérmentve szállítunk.

Áraink: Elsőrendű téli gyapiupókrócok:

1. sz. legjobb minőségű 210 cm. hosszú, 160 cm. széles, ára 11 korona 50 fillér,
2. sz. legjobb minőségű, 200 cm. hosszú, 150 cm. széles, ára 10 korona — fillér,
3. sz. legjobb minőségű, 175 cm. hosszú, 140 cm. széles, ára 8 korona 50 fillér darabonként, minden kívánt színárnyalatban. Rendeléseket annak gondos eszközésé végett az őszi szükségletre már most kérjük — ha utóbbi szállításra is — eszközölni.

Magrendelési cím: SOHR 46 Magyar Lópókróc Szövetkezeti Telepe, SOMOGYAZILI.

Ébredés az erdőn

Dr. Szilárd Ferenc szépirodalmi hagyatékából kiszemelt tárcák.

~ Ára 5 korona. ~

A könyv előszava:

Csokrot kötöttünk korán elhunyt hűséges barátunk s kitűnő munkatársunk, dr. Szilárd Ferenc emlékének. Csokrot kötöttünk sárga foliansok között hervadó virágokból. Azaz csak azt hittük, hogy hervadók, de ám újra napfényre, levegőre kerülve örömmel látjuk, hogy azok régi illattól áradoznak, régi üdeségükben díszelnek.

Közreadjuk im egy komoly, sőt küzdelmes munkában sem csüggedő költői íelek irodalmi becsü megnyilatkozásait, melyek az idő folyamán, a „Köztelek“-ben, a „Borászati Lapok“-ban, a „Vadászlap“-ban, az „Ország“ napilapban jelentek meg. Aranyos kedély, mélységes humor s a természet véghetlen szeretete nyilatkozik meg ez írásokban. Élvezetes olvasmány ez mindenkinek, de élvezetes különösen azoknak, akiknek érdekében több mint két évtizeden át forgatta sikerrel ragyogó tollát, a legszárazabb jogi tételeket is érdekesen fejtegetve.

A magyar gazdatársadalom szíves figyelmébe ajánlom a könyvet, amelynek megjelentetése némes és kedves célt szolgál. Megörökítjük a könyv kiadásával szeretett s boldogult barátunk emlékét s a kiadvány tiszta jövedelméből emléket emelünk sirja fölé.

Mily kedves gondolat! Az elhunyt szellemi virágait pénzze tenni, hogy e pénzen állandóan virággal díszíthessük sirját.

Egy szál virágot kérünk tisztelt Gazdatársak! Csak egy szál virágot legönzötlenebb s leglelkesebb munkások, dr. Szilárd Ferenc sirjára.

Rubinek Gyula s. k.,
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
igazgatója.

„PÁTRIA“ r.-t. könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Tenyészállateledás.

A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia pinzgauer tenyészetének felozlatása következtében tiz darab jól tejlő tehén, kilenc darab növendékuszó és tiz darab szepős borjú kerül eladásra. Az állatok és az eladási feltételek az Akadémia „Táborhely“-i majorjában (Kolozsvárt) megtekinthetők.

Az állatok tuberkulinozításra nem reagáltak.

5183

Eladásra (megbízásból) ajánlunk

500 drb 5—6 éves valódi erdélyi magyar fajta fehér jármosökröt,
600 drb 1—1½—2 éves valódi erdélyi magyar fajta fehér ökrörborjút.

Veszünk hizott ökröket

a legmagasabb árban, hizlalásra alkalmas ökröket beállítunk úgy saját, mint megbízó számlára, a legelőnyösebb árban. Elfogadjuk mindenféle tenyész- és használat beszerzésére szóló megbízást.

ERDÉLYI KÖZVETÍTŐ ÉS ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Kolozsvár, Brassai-utca 23. szám.

Telefon (interurban) 619. 7728 Sörgöncim: Közvetítés.

Szegődségi főkönyv

a szegődségi levelek szövegével, 25 íves terjedelemben — — — K 140

szegődségi főkönyv, a szegődségi levelek szövegével, 50 íves terjedelemben K 4—

szegődségi főkönyv, a szegődségi levelek szövegével, 100 íves terjedelemben K 7—

Kaphatók a „PÁTRIA“ irodalmi vállalat és nyomdai részvényháromszáz nyomatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Ardenni és Belga fedezőmének

Január hó végén közvetlenül Belgiumból, előnyös áron 8—10 drb 3—4 éves elsőrendű tisztavérű ardenni és belga fedezőménék érkeznek. Azonnali előjegyzéseket ezekre elfogad és felvilágosítást szívesen nyújt.

Muraközi lövésáruló ügynökség

Idősb HEINRICH MÓR

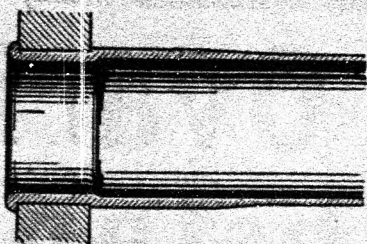
CSÁKTORNYA (Muraköz).

Sörgöncim: HEINRICH SENIOR.

29

Interurban telefon 33 sz.

Vastagított,
könnyen fel-
hengerehető
lágycsö-
toldat.

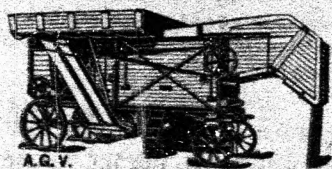

8383

Magyarországi
vezérképviselő:

LOKOMOBILCSÖVEK tartós tömitése
elérhető könnyen felhengerehető, vastagított lágycsö-
csötoldatok (Pikai-csötoldatok) ráhegesztésével.
A csövek nem fognak, a csőfalak megkíméltek, csőfa-ropedés nincs, nagy megtakarítás. — A csövek
szakszerű kihuzása és beszerelése különleges szerszámokkal, a csövek pontos, kaliberszerű kifüggetése.
GUTENSTEIN FORRCSÓMŰVEK, VORDERBRUCH, N.-Ő. különlegessége.
KUZMÁNY A. KÁROLY, Budapest, V., Nagykorona-utca 15. sz.

Az állami gépgyár gyártmányai:

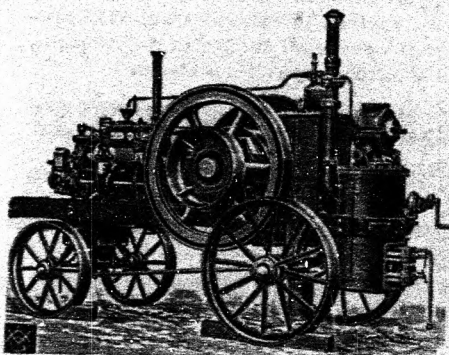

A.G.V.

Acélkeretű golyócsapágyas

CSÉPLŐGÉPEK.

Csekély hajtóerősítéssel és korlátyagfogyasztás.
Tengelyzopás kizárva.
Nagy teljesítőképesség.

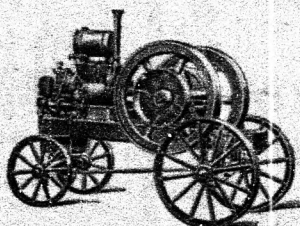
SZIVÓGÁZLOKOMOBILOK.

Ujdonság. Szabadalom.
Rendkívül olcsó üzem. Zajtalan működés. Könnyű kezelés.
Faszénfogyasztás óránként és literenként kb. 480 gramm.
Földművelésre is alkalmasak.

Legújabb rendszerű szab.

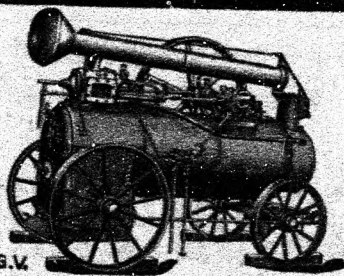
NYERSOLAJLOKOMOBILOK.

Egyenletes működés! Tűzveszély kizárva! Könnyű kezelés!
Nyersolajfogyasztás óránként és literenként kb. 270 gr.

BENZINLOKOMOBILOK

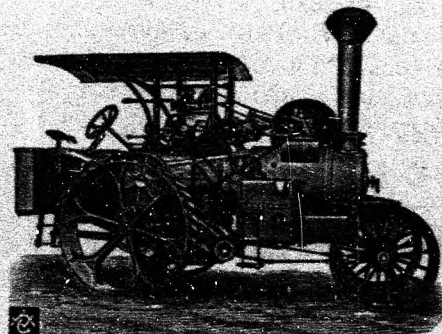
porlasztóval (karburátor) és szab. melegvízzel
ellátva. Egyenletes járás.
Megbízható üzem. Könnyű kezelés. Könnyű huzingyújtás.

A.G.V.

GŐZLOKOMOBILOK

10 lóerősnyomásra szerkesztve.
Fa-, szén- és szalmatüzeléses egyaránt alkalmasak Nagy munka-
képesség. Csekély vonóerősítéssel. Nagy tüzelőanyag- és
vízmegetakarítás.

UTIMOZDONYOK

14 lóerősnyomásra, compound
rendszer szerint szerkesztve.
Fa-, szén- és szalmatüzeléses. Gazdaságos üzem. Gőzcsapó-
gépek hajtására, tehervonására és szállításra alkalmasak.

A losonci mezőgazd. gépgyár gyártmányai:

Losonci egyszerű és műtrágya-
szóróval kombinált

vetőgépek.

Kalmár-féle rosták.

Resicai tükörcélekek.

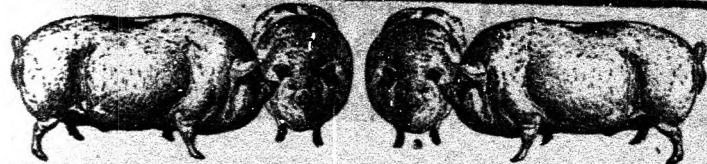
Tárcsásboronák

és egyéb talajmivelő eszközök.

Érdeklődőknek árjegyzéket szívesen küld

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezér ügynöksége, Budapest, Váci körút 32.

Fióktelepek: NAGYVÁRAD, DEBRECEN, TEMESVÁR.

BUDAPEST
Népszínház-u.22.

TELEFON:
József 22-41.

Sertéstenyésztők és sertéshizlalók!!

Ha jószágukat értékesíteni kívánják, forduljanak bizalommal

URL REZSŐ sertésbizományi céghez

Vevők állandóan előjegyezve!

100 db válogatott 1 éves szőke

5186

tenyésztő mangalica koca

tiszta prima faj, darabonként 60 korona árban, ezenkívül tenyésztés céljaira Angliából direkt importált tiszta és szőke mangalicával keresztezett lincolni sertések eladóak dr. Ferch József földbirtokosnál, Delta, Temes megye.

Zsák és ponyvaköleszés.

Zsák és ponyva

új és használt, jut és lon. Kéveket, zelnog-áru, nyers és vízmentes ponyva legmegbízhatóbb szállítója

SCHILLINGER MIKSA

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. (Az Országház mellett.)
Telefon: 45-36. 7014 Alapítástól 1878.

Gróf Draskovich Iván ur nagyhirnevű többszörösen kitüntetett magyar fajta törzsgulyatenyészetéből 6 drb 3 éves, 9 drb 2 éves

tenyészbika eladó.

Az eladást **MATTYUS SAMU** urad. kasznár eszközi **SELLYÉN**, Baranya m., posta. távirda, vasutállomás helyben.

5182

Des Echerolles Kruspér Gilbert fűsti gazdasága gyors fejlődésű szőke

szapora mangolica

sértés anyagából 100 drb 7 hónapos kan és 100 drb 7 hónapos koca (30% átvészelt), körülbelül páronként 70 kg. súlyban, kilónként 2 korona árban **eladó**. Érdeklődők az 1913. év decemberi fiadzás eredményét (50 koca 7-4 malac) is megismerhetik. Bővebb felvilágosítást nyújt: **Robinson Gyula** intéző. Posta **Nagyrábé**. Állomás Sáp, Bihar m.

5362

Óvári és Substantia

bőtermő, sokáig eltartható, legcukorúsabb

takarmányrépamagvak,

ezen kiváló tulajdonságaikért meghonosította **CSERHÁTI** tanár. 1910-ben **Dr. WEINZIERL**, a bécsi magvizsgáló állomás főnöke összehasonlító kísérletekben megállapította, hogy

100 mm. cukor	5 holdon	2300 mm. Óvári	
	43 „	1247 „	Substantia
	142 „	5254 „	Echendorfi

répában termelhető. Tehát Óváriból 3000 mm.-val, Substantiából 4000 mm.-val kevesebb vizet kell hiába fuvaroznunk, amikor 100 mm. cukrot tartalmazó répát szállítunk haza és 9-10 holddal kevesebb területet művelnünk, mintha a régen divatos répát termelnék.

Gróf TELEKI ARVÉD

drassói uradalmában, u. p. **KONCA**.

6150

Elsőrendű Fedeztetési Igazolvánnyal ellátott fiatal belga tenyészmének

eladók

gróf **HOYOS MIKSA** németladi uradalmában.

Posta és távirda: **Németlad**. Vasutállomás: **Németlad**, Gyöngyös-pta.

5180

1000 kat. hold prima talaju sik bérlet

azonnal is kiadó Bihar megyében, közvetlenül vasuti fővonal mellett (Rikosd megállóhelyvel, Rév gyorsvonati állomással). Felvilágosítást ad: gróf Zichy Ödön uradalmi felügyelősége, Rév. 5184

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Vegyvizsgáló Állomása
BUDAPEST, IX., ÜLLŐ-UT 25.
Talaj, trágya, abrak, viz, szén, répa, valamint minden
egyéb gazdasági és ipari vegyvizsgálatok.

■ Szakvélemények mezőgazdasági vegyipari kérdésekben ÖNGE-
tegetiknek az állami díjazásból tételtől 10% engedély. ■

Mindennemű

tölgyfaanyagot

u. m. különféle bogárkát, kerítésoszlopot, gerendát, telefon-
póznát, kivasuti talpfát stb., továbbá csarfangereidát, csarfa-
szekérkötőt, bikkfakerektalpat készít megrendelésre bármely méret-
ben dr. Konopi Kálmán edvasi erdőgazdasága, u. p. Konop,
Arad megye. 5151

Eladó 2000 q rétiszéna.

Ajánlatok alsópészéri gazdaság, u. p. Pészér-
adacs, Pest megye intézendők. 5158

Eladó széna

A gróf Teleky család örökösei uradalmában, Dolhán, mint-
egy egyezer métermázsas juminőségű havasi rétiszéna eladó.
Bővebb felvilágosítással szolgál az uradalmi erdő-
hivatal, Dolha, Máramaros megye. 5159

:: TAKARMÁNYRÉPA MAG ::

sárga olajbogyó eredetű mag után termelt egészséges, kitűnő csiraképes, továbbá
kiváló szép válogatott, magnak való kifliburgonya kapható, míg a
készlet tart gróf Zichy József uradalmában, Vedrődön (Pozsony
megye, vasuti állomás Cifer, vagy Nemetdioszeg). Bővebb felvilágosítást ad az
uradalmi felügyelőség. — Ugyanott eladó egy kevéssé használt Mücke-féle
keltetőgép. 5157

Eladó 2000 mm. elsőrendű réti széna

N. Naláczy Gajza gazdaságában, Puj, Hunyad megye. 5129

A „Köztelek Olcsó Könyvtára“ VI-ik évfolyamának
■ ■ 1—2. füzeté gyanánt megjelent: ■ ■

Szántóföldi szálas- takarmánytermelés

írta:

KONKOLY THEGE SÁNDOR dr.
a KÖZTELEK társzerkesztője.

40 KÉPPEL.

Az okszerű gazdálkodásnak az alapja az állattenyésztés, aminek
jövendelmességét viszont csak elég és olcsó takarmány előállítás
biztosítja. Ezért a mai viszonyok között, amidőn az állattenyésztés
jelentősége mindinkább fokozódik, különös fontosságot kell tulajdo-
nitásunk e gyakorlati célokat szolgáló könyvnek, amely nemcsak arra
nézve ad utbaigazítást, hogyan lehet és kell több és olcsóbb takar-
mányt termelni, hanem arra nézve is, hogy miként lehet vala-
mely gazdaság egész takarmánytermelését egésze-
gesebb, okszerűbb és jövendelmesebb alapokra he-
lyezni és így a könyv tartalma szélesebb körre terjed ki,
mint amilyent a címe jelez. A nagy anyagot a könyv három
fejezetre tagolva tárgyalja szabatos rövidséggel, de kimerítő részle-
tességgel; az első fejezet az okszerű szálastakarmánytermelés alap-
elveiről szól; a második az egyes takarmánynövények helyes terme-
lését ismerteti; a harmadik pedig a takarmánytermelés szervezésével
foglalkozik. A szakkörökben nagy elismerést aratott könyv, a fűsúlyt
a növénytermelési kérdések gyakorlati irányu tár-
gyalására helyezi, a növénytermelési kérdésekkel
kapcsolatban azonban mindentör kidomborítja az
üzemi szempontokat is és e tekintetben új nyomokon
halad és sok hasonló tárgyú szakkönyvek által még nem
tárgyalt fontos kérdést áll fel. Ezenkívül nagyon sok új
adatot közöl és sok új eszmét vet fel ez az állattenyésztés haladá-
sát célzó munka, melynek szövegét 40 legnagyobb méretű eredeti és
tanulságos kép magyarázza és élénkíti. Ez a könyv a Köztelek Olcsó
Könyvtár céljának megfelelőleg első sorban a kisebb gazda-
ságok számára készült, a közölt irányelvek azonban
természetesen a nagyobb gazdaságokban is helyt-
álló és megajánlható méltók.

Aras hórmen- I kor. 20 fillér, mely Szé-
tes köldéssel az esetén előre beküldendő a "PÁTRIA" r.-t.
gazil. könyvtárcserkedésének, Budapest, IX., Üllő-ut 25.

Belga lovak

A gróf Seilern-féle ménés, Lukow, Hollerschau mellett, Morvaország, elad fedezőméneket, tenyész-kancákat és 1—2 éves csikókat. Bővebb értesítést szívesen küld a ménésintézőség.

8455

Ujabb szakkönyvek!

Andrásovich: Házinyulenyésztés	Kor.
Betgh: Baromfiak fertőző betegségei	2.—
Campbell: Okszerű talajművelés	2.—
Cselkó: Szarvasmarhatenyésztés	3.50
— Takarmányozás	8.—
Csongrádi-Schopf: A biztosítás és a bírói gyakorlat	10.—
Danzó: Mezőgazdasági kettős könyvvel	15.—
Derner: Kaszáló és legelőjavítás	6.—
— Kereszt-trágyák használata	9.80
Fekényi: Állategészségügyi törvények	2.50
Grabner: Gyümölcsfák műtrágyázása	15.—
— A gazdasági növények nemestése	2.—
Groffits: Gazdasági építész	6.—
Hetzl: Szarvasmarhák morbiditása	12.—
Hutya: Törvényeski állatorvosok	6.—
Ilowsky: Táblázat a takarmányadagok kiszámításához	10.—
Jankó: Szalma-szénázalok készítményei	10.—
Károly: Mezőgazdasági szemlések és eredmények	1.—
Keneze: Háziallakatok okszerű takarmányozása	10.—
Kunol: Hollandi marha tenyésztése	5.—
Kovács: Állatbetegségek fejlődése és szervezése	1.90
— Kendermagos pilmit	10.—
Kovács: Cukorrépa trágyázása	1.—
Kovács-Monostory: A ló és tenyésztése	1.—
L. Kovács: Néhány azó a házi nyulenyésztésről	15.—
Leimster: Állami táblázatok sertésenyésztők stb. részére	3.—
Limbacher-Pöschl: Ruszt-Sopron-Pozsonyi borvidék	1.—
Madal: Villamos technika	3.—
Matiaszovszky: Superfoszfát nemetgazd. fontossága	2.—
Mezőgazdasági Munka. Gazd. termékek besz. forrásai	3.—
— Szerkesztik: Buday Barna és Konkoly Thege Sándor	18.—
Ormány: Gazdasági számtartási napló	6.—
Ormány-Szilárd: Jörödelemadóról	8.—
Orsz. méhészet szabvány. Szerk.: Szilassy Zoltán	1.50
Páll: Motoros szántás	3.—
Páner: Szén- és szalmakörök, szokványok	1.—
— Csoport. gabonafuvardíjtelek Budapestre	4.50
Pater: Vadontermő gyógynövények	5.—
Prasnowsky: Dohánytermelés és kezelés	3.—
Rády-Sporzon: Benzínmotor	3.—
Rodiczky: A magyar juhtenyésztés	3.—
— A kecske tenyésztése és hasznosítása	1.50
Rubinek: Hogy állunk a Balkánon	1.—
— Magyarországi gazdaságtan	60.—
— Orvosi engedély és hivatali jegyek	2.—
Szász: Sajtészítés	3.—
Székács: Gyakorlati buzaméltás	2.50
Szilárd Ferenc: Erdős az erdőn	5.—
Szilárd Gyula: Mezőgazdaságtan I.	4.—
— Mezőgazdaságtan II.	3.—
— Szőlő és pince. Gyakorlati kézikönyv	5.—
— Veszélyes feladatok mezőgazd. oktatásához	2.—
— Szőlőművelés és borsgasztás	10.—
Szilassy-Grabner: Szálas takarmánynövények termesztése	10.—
Tokaji: Eladó ország	3.—
Vantó: A birtokos és gazdasági közötti jogviszony	3.—
Zaitochek: Termelés és takarmánygyártás	50.—

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

HAGYMAMAG

fajtisza makói, valamint petrezselyemmag, hosszú fehér, késő őzsi, mindkettő a magy. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás által tisztaságra és csiraképességre megvizsgálva és plombálva. Hagymamag 82—84% csiraképes és 99% tisztasággal, petrezselyemmag 84% csiraképességgel és 97% tisztasággal, továbbá

DUGHAGYMA

gömbölyű és hosszukás, valamint vetési célra válogatott fokhagyma és tormadugvány a legelősből napi áron kapható. Árak kérdezősködésre. — **Próbára** franco postán, utánvétellel: 5 kg. hagymamag 20 kor., 5 kg. petrezselyemmag 10 kor., 5 kg. fokhagyma 4 kor. 50 fill. és 5 kg. dughagyma 3 kor. 50 fill., 5 kg. tormadugvány 6 kor.

MANDL ZSIGMOND, Makó.

Cirak és muharmagot bármely mennyiségben vesznek és kérek mintázott ajánlatot az előadandó mennyiség megjelölésével. 7730f

WOHANKA FELE

NYERSOLAJ MOTOROK

és LOKOMOBILOK.

ÜZEMKÖLTSEGEK.

NAGYSÁG 1 1/2-2 fillér

GRANKÉNTES LOERONKÉNT. NINC S ROBBANÓ

TÜZ-VEZÉLY! MINDEN PENZUGYVŐRI

ELLENÖRZÉS ES ENGEDÉLY NÉLKÜL.

WOHANKA ES TARSJA BUDAPEST

Tavaszi vetésre

elsőrendű

vetőmagárpát

bőtermő, legjobban bevált első heni termésű

Ackermann-féle BAVARIA

Ackermann-féle DANUBIA

Loosdorfi LAA

Loosdorfi MARCH

fajtokból, ameddig a készlet tart, 50 kg.-ként 10 korona árban, utvő zsákjaiban szállítva ajánl a

Garamvölgyi Cu-orgyár R.-T. OROSZKA, Bars megye. 5154

Termesztő: Dr. Em. R. v. Proskowetz

Uezető: Dr. E. v. Tschermak

cs. és kir. ny. r. tanár a wieni " gazdasági főiskolában. "

PROSKOWETZ ORIGINAL-HANNA-PEDIGREE-SAAT-GERSTE IN DAS ZUCHTBUCH DER

ÖSTERREICH-GESELLSCHAFT FÜR PFLANZENZÜCHTUNG FINGETRAGEN

Proskowetz eredeti

HANNA

Pedigree vetőárpa

Megrendelések mielőbb

kéretnek

Zuckertabrik in Kwassitz

Mähren. 5163

A SZESZGYÁRTÁS ÜZEMÉNEK ELLENÖRZÉSE

írta: DR. SZILÁGYI GYULA

mllyetemi nyilv. rk. tanár, bír. keresked. törvényszéki és állatorvosági írtos vagyész

A könyv kőze nyomott 43 ábrával, két szeszgyári tervrajzzal és egy szines lappal.

Ára vászonkötésben 9 korona.

Nélkülföldetleu könyvny a gazdasági szeszipar összes érdekeljének. Tárgyalja népszámlálva az összes ellenőrzési teendőket, a szeszgyártás legújabb módokat és a szeszgyártással kapcsolatos összes kalkulációkat. A hazai és külföldi szeszipari egyhangulag a lehető legjobb bírálatot nyilvánította e kiváló munkáról, mely már általában elterjedt a szeszipar érdekeljetei körében.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Dámvadak eladó!

100—120 darab élő dámvad bika és tehén tenyésztésre eladó.

Kölcsönkötrecben azonnali szállításra.

ÁRAK:

borju 50 korona,
spicser és tehén .. 70 korona,
kanalas 100 korona,
lapátos 120 korona.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál nagyméltóságu

gróf MAILÁTH JÓZSEF ur központi igazgatósága

PERBENYIK (Zemplén megye).

5153

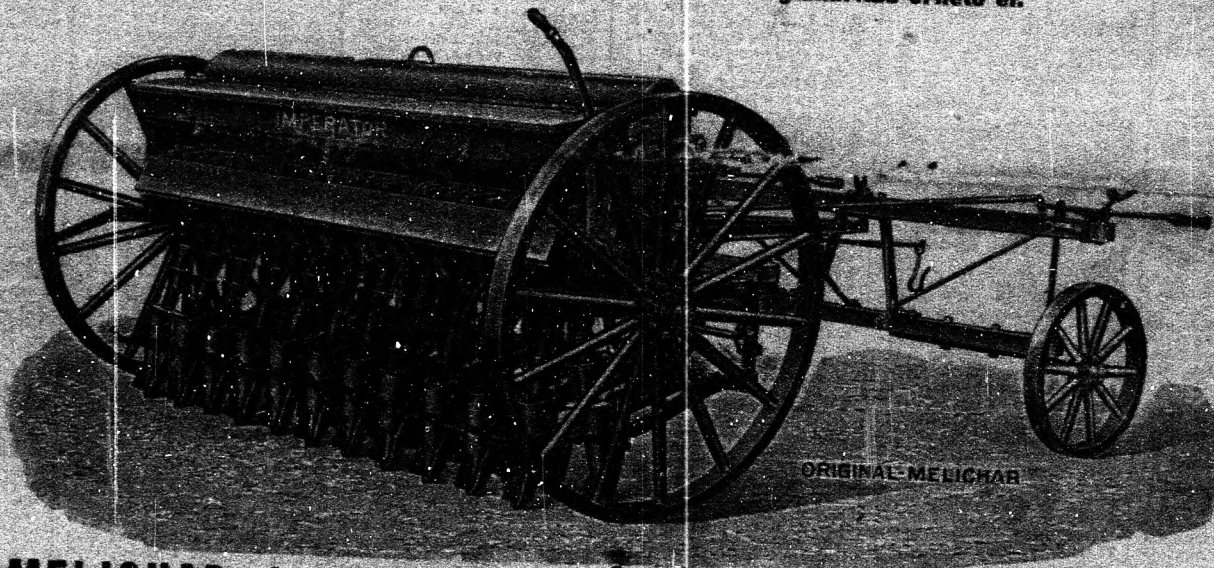
!!Többet termelhet!!

az eredeti „**MELICHAR**“ gyártmányu

IMPERATOR

műtrágyaszóróval egyesített sorbetrágyázó- és sorbavetőgéppel.

A terméktöbblet az „**IMPERATOR**“ vetőgéppel holdanként 200-400 kilogramm; dacára annak, hogy műtrágyában 30-50% megtakarítás érhető el.

Tessék állandó gépkiallításunkat megtekinteni!!

Ezer referencia!

Ezer referencia!

Ovakodjunk utánzatoktól!!!

A „**MELICHAR**“-féle „**IDEAL**“ répavetőgépek

műtrágyaszóróval egyesítve

30%-kal

nagyobb termést eredményeznek. Több ezer darab ily gép van már hazánkban — általános megelégedésre munkában!

Árjegyzékkel készséggel szolgálnak!

Bächer Rudolf - Melichar Ferenc

Nagyországi vezérképzésű,

Szűcs Zsigmond, Budapest, VI., Teréz-körút 26.

Fióktelepek: Wien, III., Löwengasse 37.,

Temesvár, Uri-utca 4.

Debrecen, Piac-utca 43., Nagyvárad, Nagypiac-tér 10.

Modern, teljes takarmánykamraberendezések.

Szecskavágógépek önetetővel, fúvószerkezettel, a szecskát pormentesítik. Kis erőszükséglet, nagy teljesítmény!

Répavágógépek mosószerkezettel, a felvágásra kerülő répát a földtől megtisztítják.

„MONARCH“ darálók önélestedő függőleges műkövekkel, állandóan egyenletesen és kitűnően dolgoznak.

MOTOROK masszív kivitelben, könnyű kezelhetőséggel, precíz járással, minimális fogyasztással és nagy munkabíróképességgel.

ELSORANGU REFERENCIÁK:

KÉRJEN AJÁNLATOT!

Rögzasztási és Parcillázó Bank Részvény-Társaság Árnosztálya, Pozsony, Rossuth-Lajos-tér 5.